

**STRATEGIJA UKUPNOG RAZVOJA OPĆINE DUGI RAT ZA
RAZDOBLJE 2021. – 2027. GODINE**

SIJEČANJ, 2022.

SADRŽAJ

ISKAZNICA RAZVOJNOG PROJEKTA	2
1. PREDGOVOR NAČELNIKA	3
2. UVOD	4
3. METODOLOGIJA	5
4. ANALIZA DRUŠTVENO-EKONOMSKE SITUACIJE	1
4.1. Geoprostorno obilježje Općine Dugi Rat	1
4.2. Komunalna i prometna infrastruktura	3
4.2.1. Prometna infrastruktura	3
4.2.2. Vodoopskrba i odvodnja	4
4.2.3. Elektroopskrba	5
4.2.4. Zbrinjavanje otpada	6
4.2.5. Telekomunikacije	7
4.3. Povijesna i kulturna dobra	7
4.4. Društvo	8
4.4.1. Demografska slika Općine	8
4.4.2. Tržište rada	10
4.4.3. Obrazovna struktura	11
4.4.4. Socijalna skrb i politika	13
4.4.5. Udruge	14
4.5. Gospodarstvo Općine	15
4.5.1. Malo i srednje poduzetništvo	15
4.5.2. Poljoprivreda	17
4.5.3. Turizam	18
4.6. Lokalna samouprava	20
4.6.1. Djelokrug Općine Dugi Rat	20
5. SWOT ANALIZA	23
6. VIZIJA, MISIJA I STRATEŠKI CILJEVI	25
7. PRIORITETI I MJERE	28
8. USKLAĐENOST STRATEGIJE SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA VIŠE RAZINE	33
9. PROVEDBA STRATEGIJE	40
POPIS TABLICA	41
POPIS GRAFIKONA	41
POPIS SLIKA	41
POPIS IZVORA	41

ISKAZNICA RAZVOJNOG PROJEKTA

Naručitelj Strategije razvoja:

Općina Dugi Rat, načelnik Tonči Bauk

Izdavač:

Općina Dugi Rat

Glavni urednik:

Tonči Bauk

Članovi radne skupine:

1. Tonči Bauk, općinski načelnik
2. Matea Naranča
3. Mislav Ivanišević
4. Dino Dežulović
5. Domagoj Tomasović
6. Duje Ercegović
7. Frane Marčić
8. Kate Brahović
9. Iva Petričević
10. Silvija Bliznac Radić
11. Filip Bauk
12. Antonieta Trgo
13. Drago Klarić
14. Dino Ercegović
15. Ante Banović

Autor teksta:

DALMACONSULT d.o.o.

Poljička cesta – Dočine 1
HR-21310 Omiš, Hrvatska
Tel. +385-(0)21-757871
Mob. +385-(0)98-225390
email: denis.rubic@dalmaconsult.com
Direktor: Denis Rubić

1. PREDGOVOR NAČELNIKA

Poštovani mještani,

ulazimo u novo programsko razdoblje od 2021. – 2027. godine u kojem nam se nude razne mogućnosti korištenja europskih i državnih sredstava. Svjesni smo činjenice da postoje ciljevi i projekti koje nismo uspjeli realizirati u prošlom programskom razdoblju, kao i da je pred nama postpandemijsko razdoblje koje je prouzročilo direktne ili indirektno posljedice na raznim tržištima i sferama, tako i u našoj Općini, posebno u vidu pada životnog standarda ljudi. Shodno navedenom, zbog boljitka žitelji naše Općine, pokrenuli smo proces izrade nove strategije razvoja za razdoblje do 2027. godine, u nastojanju da ispunimo većinu zacrtanih ciljeva i projekata.

Ovim putem želim se zahvaliti svim sudionicima, poduzetnicima, članovima raznih udruga i cjelokupnoj lokalnoj zajednici, koji su direktno ili indirektno bili uključeni u izradi strategije, iznoseći svoje prijedloge, mišljenja i stavove, kako bi realizacija projekata iz strategije doprinijela u povećanju životnog standarda. Također, htio bih se zahvaliti i konzultantima, te djelatnicima Općine.

U narednom periodu očekuje nas puno izazova, ali i prilika, te jedino složnim i zajedničkim djelovanjem možemo napraviti više za sigurnu budućnost naše djece i boljitak Općine.

Srdačan pozdrav,

Tonči Bauk, načelnik Općine Dugi Rat

2. UVOD

Učinkovito strateško planiranje moguće je samo ako je potreba cijele zajednice usuglašena sa potrebama pojedinca, stoga je Strategija izrađena u suradnji i uz pomoć svih važnih i relevantnih dionika: lokalne samouprave, predstavnika državnih institucija na lokalnoj razini, javnih službi na lokalnoj razini, civilnog društva, građana pojedinaca, gospodarskih subjekata. Od mnogih vrijednosti koje Općinu Dugi Rat čine pogodnim mjestom za život valja prvenstveno istaknuti njezine stanovnike, talentirane i kreativne ljude koji svojom radišnošću pokreću vitalan sektor turizma, snažnu pomorsku, brodarsku tradiciju te sve veću posvećenost iskorištavanju potencijala u poljoprivrednoj proizvodnji.

Zajedničko djelovanje samouprave, institucija, udruga i svih stanovnika Općine; prepoznavanje gospodarske, socijalne i područne povezanosti i solidarnosti, poštovanje prema okolišu, kulturnoj tradiciji i povijesti, poštovanje prema starijima i osjetljivost prema onima kojima je potrebna pomoć samo su neke od vrijednosti koje Općini Dugi Rat daju snagu za rast i razvoj te bolju perspektivu budućim naraštajima. Krenuvši od rješavanja svakodnevnih problema ljudi koji rezultira unapređenjem kvalitete života, Strategije razvoja Općine ima zadatak postaviti standard koji definira razinu prihvatljivosti u gospodarskim i društvenim aktivnostima i u odnosu prema okolišu.

To je postavljanje vrijednosti od koje započinje napredak.

U dokument je ugrađeno:

- dokument se temelji na iskazanim interesima najšire zajednice obuhvaćajući javni, gospodarski i civilni sektor,
- načela koja su poštivana tijekom izrade dokumenta su zadovoljstvo domicilnog stanovništva i potrebe društvene stvarnosti, očuvanje okoliša i optimalno korištenje prostora što je osnova održivog gospodarskog razvoja,
- sve predviđene aktivnosti imaju za cilj ostvarenje željenog gospodarskog i društvenog prosperiteta uz poštivanje okolišno.

Tijekom izrade poštovala su se načela planiranja razvoja jedinice lokalne samouprave:

- dokument je zasnovan na iskazanim interesima najšire zajednice, pri čemu su obuhvaćeni javni, gospodarski i civilni sektor,
- u dokumentu je poštovano načelo održivog gospodarskog razvoja, potrebe društvene stvarnosti, zadovoljstvo stanovnika, očuvanje okoliša i optimalno korištenje prostora,
- predviđene su aktivnosti pomoću kojih će se ostvariti željeno gospodarsko, društveno i okolišno stanje.

Izrazi koji se koriste u ovoj strategiji, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski spol.

Strategija razvoja Općine odnosi se na razdoblje do 2027. godine.

3. METODOLOGIJA

Zbog isteka važenja Strategije razvoja Općine do 2020. godine, općinski načelnik Tonči Bauk donio je 20. rujna 2021. godine odluku o osnivanju Radne skupine za izradu nove Strategije ukupnog razvoja Općine Dugi Rat za razdoblje 2021. – 2027. godine. Za članove spomenute skupine imenovani su:

1. Tonči Bauk, općinski načelnik	9. Iva Petričević
2. Matea Naranča	10. Silvija Bliznac Radić
3. Mislav Ivanišević	11. Filip Bauk
4. Dino Dežulović	12. Antonieta Trgo
5. Domagoj Tomasović	13. Drago Klarić
6. Duje Ercegović	14. Dino Ercegović
7. Frane Marčić	15. Ante Banović
8. Kate Brahović	

Zadaća radne skupine bila je da u konzultacijama s Izrađivačem strategije (Konzultantima) sudjeluju u provođenju operativnih aktivnosti u svim glavnim fazama izrade Strategije ukupnog razvoja Općine Dugi Rat.

Zajedno s konzultantima i prethodnom komunikacijom s mještanima Općine, te drugim zainteresiranim strankama napravljena je analiza i revizija Strategije razvoja Općine do 2020. godine gdje se utvrdilo koji su ciljevi navedeni u Strategiji ispunjeni, što se nije ostvarilo od navedenog, te možebitni razlog istog.

Zatim su se analizirali sve snage, prilike, prijetnje i slabosti Općine u nadolazećem razdoblju, koje su kasnije integrirane u novu Strategiju razvoja u vidu SWOT analize (matrice).

Na temelju podataka iz SWOT analize definirala se konačna vizija Općine kao i smjerovi razvoja. Nakon spomenutog slijedilo je određivanje glavnih ciljeva razvoja, te pripadajućih prioriteta i mjera. Svi sudionici su konstruktivnim idejama i sugestijama sudjelovali u raspravi i kreiranju istih.

4. ANALIZA DRUŠTVENO-EKONOMSKE SITUACIJE

4.1. Geoprostorno obilježje Općine Dugi Rat

Općina Dugi Rat prostire se na 10,44 km² od obronaka grebena Mošnice Poljičke planine, koju zovu i Perun, s najvišim vrhom Vela gora-Zahod (594 m n.v.), do Jadranskog mora.

Na nadmorskoj visini od 200 do 250 m nalaze se najstarija naselja u Općini: Gornje Jesenice, Zeljovići, Krug i Duće. Navedena naselja registrirana su kao povijesne graditeljske cjeline-kulturna dobra Republike Hrvatske, a višestoljetnoj naseljenosti ovih prostora svjedoče vrijedna arheološka nalazišta iz kamenog doba u špiljama Turska peć i Ponistrice, gradine i gomile iz kasnog brončanog i željeznog doba te arheološki ostaci rimskog naselja Naresta iz I st. po. Kr. Cijelo ovo područje poznato je kao teritorij Poljičke Republike čija je materijalna i nematerijalna baština predstavlja vrijednu ostavštinu današnjim naraštajima. Administrativno sjedište Općine nalazi se u Dugom Ratu, naselju formiranom nakon izgradnje tvornice karbida i cijanamida 1908. Godine koje se postupno se urbaniziralo. Općina Dugi Rat smještena je u samom srcu Splitsko-dalmatinske županije udaljeno cca. 15 km od grada Splita a Općinu Dugi Rat čine naselja Jesenice, Dugi Rat i Duće.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, u Općini Dugi Rat živi 7.092 stanovnika, što predstavlja 1,56% od ukupnog broja stanovnika Splitsko-dalmatinske županije, i tek 0,17% od ukupnog broja stanovnika Hrvatske. Prosječna gustoća naseljenosti, iz 2011. godine iznosi 657 stanovnika po km², što čini Općinu Dugi Rat, poslije Splita, najgušće naseljenom lokalnom samoupravom u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Zahvaljujući ugodnoj mediteranskoj klimi koju odlikuju duga, suha ljeta te blage i vlažne zime područje Općine spada u najsunčanije dijelove RH. Temperatura najhladnijeg mjeseca se kreće između -3°C i $+18^{\circ}\text{C}$, dok je srednja temperatura najtoplijeg mjeseca veća od 22°C . Prevladavajući vjetrovi su bura, hladan i suh vjetar sa sjevera te jugo, topao i vlažan vjetar s juga. Jadransko more kao prirodni rezervoar relativno tople vode s temperaturom od 10 do 26°C najvažniji je indikator klimatskih karakteristika. Padalina ima najviše u kasnoj jeseni i početkom zime, a najmanje u ljetnim mjesecima. U zimskim mjesecima temperatura mora je između $12,5$ i $13,0^{\circ}\text{C}$, a tokom ljeta između $23,0$ i $26,0^{\circ}\text{C}$.

Ostaci pojedinačnih hrastovih stabala vode do zaključka da su današnju flišku padinu prekrivale šume hrasta medunca - duba (*Quercus pubescens*), no šumske i poljoprivredne površine na kojima se pretežno uzgajala maslina i vinova loza sada su opožarene i dijelom napuštene. U krajoliku strme padine vapnenačkog bila Mošnice prevladava golet s niskim travama, aromatičnim grmljem i izdvojenim stablima alepskog bora (*Pinus halepensis*) a zastupljena je i samonikla brnistra (*Spartium Junceum*)

Prostorni plan je temeljni dokument prostornog uređenja svake jedinice lokalne samouprave. Nakon provedene javne rasprave plan usvaja predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, to jest općinsko ili gradsko vijeće. Prostorni plan

uređenja općine određuje usmjerenja za razvoj djelatnosti i namjenu površina te uvjete za održivi i uravnoteženi razvitak na području općine.

Prostornim planom se određuje gradnja, dogradnja i nadogradnja i uređenje prostora građevina i površina državnog i područnog značaja, određenih sukladno posebnom propisu i Prostornom planu Splitsko dalmatinske županije, u skladu s namjenom prostora i ovim odredbama.

Važno je istaknuti da se veći dio teritorija Općine Dugi Rat nalazi u zaštićenom obalnom području mora (ZOP). Prostorni plan je dostupan na:

<https://www.dugirat.hr/dokumenti/procisceni-graficki-prilozi-PPUO-Dugi-Rat.pdf>

Slika 1. Tri reljefne cjeline Općine: Primorska kosa, flišne terase i morska obala

Reljefne cjeline:

1. Primorska kosa: smješten iznad Duća, vrh Zahod visok 594 m predstavlja najviši vrh Primorske kose, kamenitog planinskog grebena sastavljenog od krednih vapnenaca. Greben je strmo je nagnut prema jugozapadu gdje na nadmorskoj visini od 250 do 300 m naliježe na flišne naslage.

2. Flišne terase: karakterizira tlo od mineralno karbonatna ilovača, trajno obradive površine koje bolje trpe sušu od drugih krških tla pa su bili osnova za poljoprivrednu proizvodnju, prvenstveno uzgoj vinove loze. Zbog navedenih kvaliteta tla i potreba širenja plodnih površina, šume hrasta medunca su se krčile i stvarale terase za vinograde, no zbog požara i napuštanja poljoprivrede danas je proširen alepski bor.

3. Morska obala: na uglavnom ravnoj morskoj obali ističu se četiri rta: Mutogras, Krilo, Mali rt i Dugi rt koji zatvaraju uvale Bajnice, Krilo, Sumpetar, Orašac i Luka sa svojim marinama.

4.2. Komunalna i prometna infrastruktura

4.2.1. Prometna infrastruktura

U Općini zastupljeni su cestovni promet i pomorski promet koji se odvija preko pomorskih i sportskih luka.

4.2.1.1. Cestovni promet

Od javnih prometnih površina na području Općine postoje sljedeće kategorije:

- kolno pješački i pješački putevi
- nerazvrstane ceste
- sabirne ceste
- lokalne ceste
- državne ceste:
 - Jadranska magistrala, državna cesta D8 Rijeka - Dubrovnik
 - planirana brza cesta Trogir - Split – Omiš sa dva čvora na području općine Dugi Rat:
 - čvor Jesenice – Krilo
 - čvor Dugi Rat

sa priključnim cestama do spoja sa današnjom Jadranskom magistralom (D8). Od Dugog Rata osiguran je koridor za vođenje nove trase ceste tunelom do Naklica tj. do spoja na autocestu.

Dužina državne ceste D8 kroz područje Općine Dugi Rat je cca 10 km. Dužina lokalnih cesta pod upravom Županijske uprave za ceste (LC67112 D8-Krilo-Jesenice(D8); LC67119 D8-Centar- D8; LC67120 Duće-D8) na području Općine Dugi Rat je 11,4 km. Dužina nerazvrstanih cesta u Općini Dugi Rat je cca 14,1 km, dok nije poznata ukupna duljina ostalih putova, staza i sl.

4.2.1.2. Pomorski promet

Na području općine Dugi Rat planirane su sljedeće luke, prikazano u tablici:

Tablica 1. Planirane luke na području Općine Dugi Rat

Luka	Vrsta	Površina ukupno (kopneni + morski dio)	Kapacitet (vezovi)
Bajnice (Jesenice)	Luka otvorena za javni promet	3,50 ha	90
Bajnice (Jesenice)	Luka nautičkog turizma	/	150
Krilo (Jesenice)	Luka otvorena za javni promet	7,33 ha	110
Sumpetar (Jesenice)	Luka nautičkog turizma	/	45 - 50
Orij	Sportska luka	/	40 – 70
Dugi Rat	Sportska luka	0,45 ha	70

	Luka nautičkog turizma	10 ha	200
Duće Luka	Sportska luka	/	20 – 50
Duće Vavlje	Sportska luka	/	60

4.2.2. Vodoopskrba i odvodnja

4.2.2.1. Vodoopskrba

Područje općine Dugi Rat se opskrbljuje vodom putem vodoopskrbnog sustava omiškog regionalnog vodovoda (vodostan Zagrad – Gata) kojim se opskrbljuje priobalno područje grada Omiša, općina Dugi Rat, područje Srednjih Poljica te otoci. Nakon pročišćavanja vode u uređaju za pročišćavanje, koji se nalazi u Gatima, voda se cjevovodima distribuira u priobalno područje.

Obzirom da se radi o jednosmjernom sustavu, koji ujedno u cijelosti ne zadovoljava potrebe postojećih naselja (naselja na višim kotama nemaju vodu ili im je ograničen kapacitet), predviđa se dogradnja postojeće mreže kako bi se zadovoljile sve potrebe, te povezivanje s Općinom Podstrana radi osiguranja rezervnog napajanja vodom. Planom je u okviru vodoopskrbnog sustava Split – Omiš (Jadro - Žrnovnica - Cetina) predviđen magistralni cjevovod duž koridora brze ceste Trogir – Split – Omiš, kojim se omogućuje napajanje područja općine iz zahvata rijeke Cetine.

Vodoopskrba omiškog područja (u sklopu kojeg se rješava i vodoopskrba Općine Dugi Rat) je tijekom ljetnih mjeseci na granici kapaciteta, te u postojećoj situaciji nema prostora za uključenje novih potrošača. Izgradnji na neizgrađenim površinama može se pristupiti tek po osiguranju dostatnih količina vode u vodoopskrbnom sustavu. Izgrađeni vodoopskrbni sustav sa tri vodospreme rješava opskrbu pitkom vodom obalnih naselja. Sustav je nesiguran jer je opskrba vodom riješena samo iz jednog smjera pa je u slučaju kvara na sustavu dio općine bez mogućnosti opskrbe vodom.

Planirani radovi na vodoopskrbnom sustavu obuhvaćaju dogradnju sustava vodoopskrbe visoke zone koji se sastoji od:

- crpne stanice Duće i vodospreme Duće,
- tlačnog cjevovoda crpna stanica – vodosprema.
- tranzitno-opkrbnog cjevovoda vodosprema Duće – Krug – Zeljovići s prekidnom komorom u Zeljovićima
- nastavak cjevovoda i povezivanje sa vodoopskrbnim sustavom Podstrane.

Razvoj vodoopskrbe temeljit će se i na povezivanju cjevovoda Dugog Rata i Podstrane u Bajnicama i to starom cestom i Jadranskom magistralom, predviđanjem crpne postaje, čime bi se povećala sigurnost vodoopskrbe općina Dugi Rat i Podstrana. U slučaju gradnje tunela Dugi Rat – cesta Tugare – Gata, potrebno je tom trasom predvidjeti i gradnju cjevovoda za opskrbu vodom, čime bi se osiguralo racionalnije rješenje opskrbe vodom gravitacijskim putem.¹

¹ podaci iz Prostornog plana uređenja Općine Dugi Rat

4.2.2.2. Odvodnja

Područje Općine Dugi Rat većim dijelom nema riješenu odvodnju otpadnih voda. Odvodnja otpadnih voda naselja Duće i dio naselja Dugi Rat predio Glavica riješeno je povezivanjem na kanalizacijski sustav grada Omiša i spajanjem na uređaj za pročišćavanje grada Omiša i zatim podmorskim ispustom u more Bračkog kanala. Naselja Dugi Rat i Jesenice (putem Urbane aglomeracije Split) riješit će se izgradnjom kanalizacijske mreže koja će se pomoću crpnih stanica dovesti do uređaja za mehanički tretman otpadnih voda lociranog u Dugom Ratu. Kanalizacijski sustav potrebno je izgraditi i za naselja Jesenice (staro selo), Zeljovići, Krug i Duće (staro selo) i planiranu turističku zonu Duće - Kava sa priključkom na kanalizacijski sustav Dugog Rata, odnosno Omiša.

4.2.3. Elektroopskrba

Općina Dugi Rat je s gledišta elektroenergetskog sustava smještena između grada Splita kao drugog najvećeg konzumenta u državi i grada Omiša – jakog proizvođačkog centra električne energije (HE Zakučac).

Područjem općine Dugi Rat prolazi sljedeći visokonaponski vodovi

- DV 110 kV Zakučac – Dugi Rat I, dužine 5,1 km
- DV 110 kV Zakučac – Dugi Rat II, dužine 5,1 km
- KB 110 kV Dugi Rat – Nerežišće I (Postira), dužine 13,5 km
- KB 110 kV Dugi Rat – Nerežišće II (Postira), dužine oko 14,3 km

Predviđa se zadržavanje postojećeg sustava opskrbe električnom energijom područja Općine Dugi Rat, kao i postojeći sustav elektroprijenosa prema otoku Braču, odnosno prema ostalim srednjodalmatinskim otocima. Zadržavaju se svi elektroenergetski resursi (TS, prijenosni sustavi) uz potrebu rekonstrukcije radi stvaranja vlastitog sustava distribucije, te izgradnje novih sustava (mjesne TS, mjesni i međumjesni prijenosni sustavi i sl.). U planskom razdoblju ne predviđa se građenje novih građevina sustava prijenosa.

Planira se rekonstrukcija postojeće TS 110/30/15 kV «DUGI RAT» na TS 110/20(10) kV – 110/30 kV transformaciju (I faza), u drugoj fazi se predviđa ukidanje 110/30 kV dijela, te prelazak na dvostruku transformaciju 110/20(10) kV, instalirane snage 2x40(20) MVA. Dugoročno se predviđa izmještanje postojeće TS 110/30/15 kV na pogodniju lokaciju izvan naselja Dugi Rat. U slučaju izmještanja trafostanice na drugu lokaciju, napušteni prostor se namjenjuje društvenim djelatnostima i javnim sadržajima koji su potrebni u daljnjem razvoju naselja.

Za potrebe elektroopskrbe naselja i drugih zona na području općine Dugi Rat predviđeno je ukupno 28 TS 10(20)/0,4 kV, od kojih je 21 postojeća a 8 planiranih unutar građevinskog područja naselja. Sve trafostanice se napajaju iz TS 35/10 kV «OMIŠ» (Priko), putem vodnog polja 10 kV «Ribnjak 4». Planom su određene načelne lokacije planiranih TS 10(20)/0,4 kV.

Na području Općine moguće je korištenje i drugih, alternativnih izvora energije, poput sunčeve. U skladu sa Strategijom energetskog razvitka Republike Hrvatske, omogućava se i razvoj plinske mreže na općinskom području.²

4.2.4. Zbrinjavanje otpada

Komunalna tvrtka zadužena za sakupljanje otpada s područja Općine je komunalna tvrtka "Peovica d.o.o." za komunalne usluge iz Omiša. Korisnici usluga komunalne tvrtke "Peovica d.o.o." su grad Omiš te općine Dugi Rat, Zadvarje i Šestanovac. Prikupljeni otpad s područja Općine odlaže se na sanitarnu deponiju Karepovac u gradu Splitu. Na području Općine ne postoji potpuno ustrojeno reciklažno dvorište. Najbliže reciklažno dvorište je privremeno reciklažno dvorište Furnaža na području Grada Omiša kojim upravlja komunalna tvrtka Peovica d.o.o.

Mjere koje Općina može poduzeti i poticati, a koje su proizašle i usklađene s mjerama koje se navode iz Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. – 2022. godine, su sljedeće:

1. *Poticanje ponovnog korištenja materijala od rušenja* - uključuje sprječavanje nastanka građevnog otpada:
 - a. uvođenje poticajne naknade za ponovno korištenje materijala od rušenja
 - b. definiranje uvjeta koje mora zadovoljiti materijal od rušenja
2. *Organizacija informativno-edukativnih kampanja na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane* - uključuje sprječavanje nastanka biootpada:
 - a. Provođenje informacijskih kampanja koje uključuju izradu i promoviranje letaka i priručnika
 - b. Edukacija putem radionica i priprema edukacijskih materijala o načinu definiranja mjera i aktivnosti za sprječavanje nastanka biootpada
3. *Promicanje održive gradnje* - uključuje sprječavanje nastanka građevnog otpada u vidu edukacija o održivoj gradnji
4. *Uspostava sustava doniranja hrane* - uključuje sprječavanje nastanka biootpada:
 - a. pokretanje kampanje s temom doniranja hrane
5. *Organizacija komunikacijske kampanje za građane* - uključuje sprječavanje nastanka komunalnog otpada
6. *Poticanje sprječavanja nastanka otpadnih plastičnih vrećica* - uključuje sprječavanje nastanka komunalnog otpada
7. *Promicanje kućnog kompostiranja* - uključuje sprječavanje nastanka biootpada
8. *Poticanje „zelene“ i održive javne nabave* - sprječavanje nastanka komunalnog otpada, EE otpada i otpadnog papira i kartona, sprječavanje nastanka građevnog otpada
9. *Poticanje razmjene i ponovne uporabe isluženih proizvoda* - sprječavanje nastanka komunalnog i EE otpada³

Prema Izvješću o komunalnom otpadu za 2020. godinu, koje izdaje Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, od gradova i općina u Splitsko-dalmatinskoj županiji,

² podaci iz Prostornog plana uređenja Općine Dugi Rat

³ Plan gospodarenja otpadom Općine Dugi Rat za razdoblje 2017.-2022. godine.

Omiš i Dugi Rat dijele prvo mjesto po postotku odvajanja otpada (20,70%), što je svakako za pohvalu, ali ipak nedovoljno za dostići ukupno postavljeni cilj od 50% kojeg je odredila Europske komisija Direktivom o otpadu, no svakako ima prostora za napredak koji se može postići dodatnom edukacijom lokalnog stanovništva, te uključivanjem ekoloških normi i smjernica u političke odluke.

4.2.5. Telekomunikacije

Predviđena je izgradnja svjetlovodnog telekomunikacijskog voda u koridoru brze ceste Trogir – Split – Omiš. Za proširenje kapaciteta telekomunikacijske mreže na mjesnoj razini potrebno je koristiti postojeće infrastrukturne koridore i težiti njihovom objedinjavanju u cilju zaštite i očuvanja prostora i sprječavanja zauzimanja prostora za ovu namjenu. Novi koridori TK mreže u pravilu se određuju u neizgrađenim dijelovima naselja te izvan naselja. Sustav komutacije u komutacijskom čvorištu (AXE) za općinu Dugi Rat, daje rješenje sa izdvojenim digitalnim stupnjevima i po potrebi pripadajućim digitalnim pretplatničkim modulima. Sustav prijenosa se planira u cjelini kao digitalni prijenosni sustav. Potrebno je postići dobru pokrivenost područja mobilnom telefonijom, odnosno sustavom baznih stanica.

Novu TK infrastrukturu za pružanje TK usluga putem elektromagnetskih valova, bez korištenja vodova, planirati postavljanjem baznih stanica i njihovih antenskih sustava na stupovima i zgradama, vodeći računa o mogućnosti pokrivanja tih područja radijskim signalom koji će se emitirati radijskim sustavima smještenim na te antenske prihvate uz načelo zajedničkog korištenja od strane svih operatora-koncesionara gdje god je to moguće. Nove bazne stanice i antenski stupovi moraju se smjestiti na najmanje 100 m udaljenosti od zgrada javne namjene (škole, dječje ustanove).⁴

4.3. Povijesna i kulturna dobra

Osim veoma povoljnih klimatskih obilježja i geografskih značajki Općina obiluje povijesnim i kulturnim dobrima. Spomenute vrijednosti koje ukazuju na dugu povijest organiziranog življenja na ovim prostorima predstavljaju izuzetan potencijal za razvoj turističke ponude. Na području Općine kulturna dobra su:

- Crkva sv. Maksima
- Crkva sv. Stjepana i Antuna

1) Arheološka baština

- Veliki ostrog - prapovijesna gomila formirana kao polukružni kameni nasip obrambenog karaktera za zaštitu puta u Srednja Poljica na Primorskoj Kosi, sjeverozapadno od Jesenica
- „Turska peć“ - mala i velika pećina iznad Zeljovića koje su naseljene u mlađem paleolitiku
- Barića gradina - prapovijesna gradina iznad „Turskih peći“
- Babin kuk - prapovijesna gradina kod crkve sv. Marka u Dućama
- Jurišića gradina - iznad crkve sv. Marka u Dućama

⁴ podaci iz Prostornog plana uređenja Općine Dugi Rat

- Duge gomile - prapovijesni granični nasip koji se proteže od crkve sv. Marka do uvale Oriž kod Dugog Rata
- Zavod - prapovijesna gomila na najvišem vrhu Primorske kose iznad Duća
- Sustipan antički lokaliteti - arheološki ostaci koji pripadaju rimskom naselju Nareste iz I st. po. Kr. Nalaze se na položajima oko groblja na polju, Soline, Trstenik, Gradišćina, Strinčine, i Greben
- Ostaci vile rusticae - uz Jadransku magistralu, uzidani ulomci mozaika
- Bajnice - Križice, ostaci ranoromaničke crkve sv. Mojsija
- Ostaci ranokršćanske bazilike - na groblju Sustipan u Jesenicama
- Sumpetar - ostaci ranokršćanske crkve te crkve i samostana iz XI. Stoljeća

2) Povijesno graditeljska cjelina

- Jesenice - etnografska cjelina
- Zeljovići - etnografska cjelina
- Krug - cjelina središnjeg sklopa sela (Kadići)
- Duće - cjelina sela

3) Povijesni sklop i građevina

- Iznad Kruga - kuća crkvinarstva sv. Maksima („na Batoviće“)
- Jesenice - kuća crkvinarstva župske crkve sv. Roka (blagajna)
- Jesenice - stara župska kuća pored crkve sv. Roka
- Crkva sv. Petra - Sumpetar
- Crkva sv. Roka - Jesenice
- Crkva Velike Gospe - Krug
- Crkva sv. Ante - u Zeljovićima
- Crkva Gospe od začeca - Jesenice
- Crkva Gospe od snijega - iznad Duća (Stomorica)
- Crkva sv. Ante Padovanskog - sa zvonikom u Starim Dućama
- Crkva sv. Marka - s grobljem kraj Duća
- Crkva sv. Ivana - iznad Malog Rata

4.4. Društvo

4.4.1. Demografska slika Općine

Prema popisu stanovništva iz 2011. g. u Općini Dugi Rat živjelo je 7.092 stanovnika, detaljnije prikazano sljedećom tablicom:

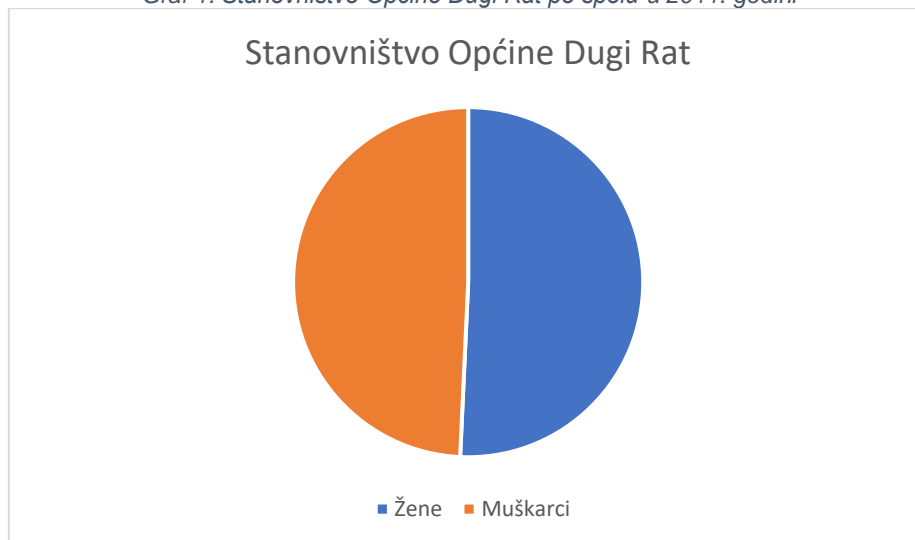
Tablica 2. Prikaz stanovništva po naseljima u 2011. godini

OPĆINA DUGI RAT	7.092
Duće	1.561
Dugi Rat	3.442
Jesenice	2.089

Izvor: Državni zavod za statistiku

Od toga 49,26% čine muškarci, odnosno 3.494 stanovnika, te 50,73% žena, odnosno 3.598. U odnosu na prethodni popis stanovništva iz 2001. godine, broj stanovnika je manji za 208, odnosno 2,93%.

Graf 1. Stanovništvo Općine Dugi Rat po spolu u 2011. godini

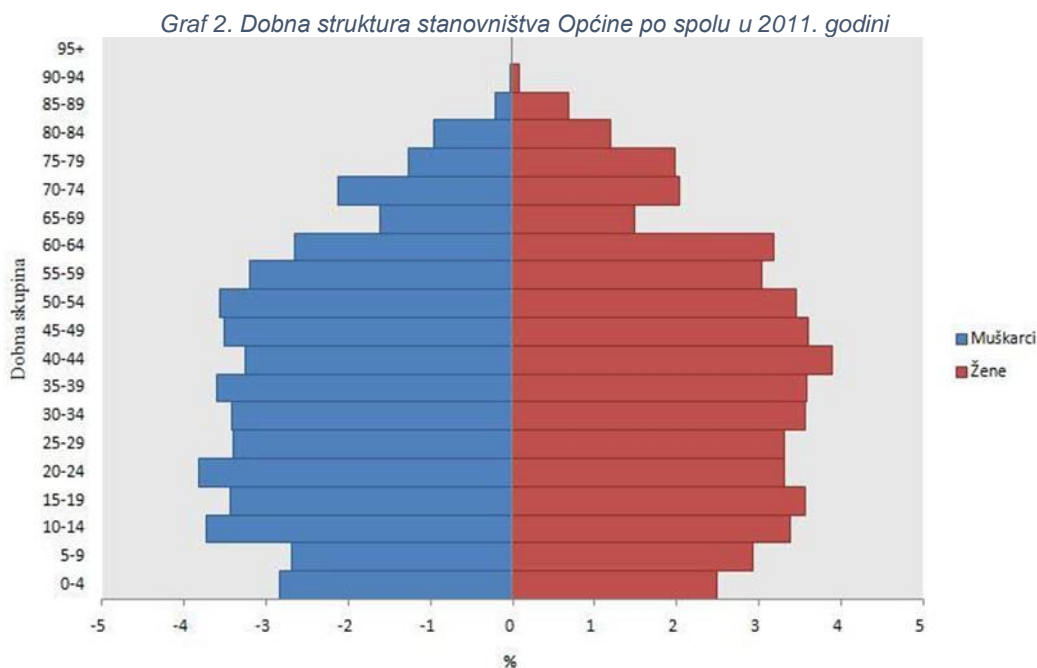

Izvor: Državni zavod za statistiku

Najveći broj muškaraca također pripada grupi mlađe životne dobi, odnosno grupi od 15-29 godina starosti (21,75%), dok najmanji broj njih spada u grupu od 60-64 godine starosti (5,38%). Prosječna starost u Općini Dugi Rat je 38,7 godina, od toga muškarci 37,8 godina, a žene 39,5 godina. Prirodni prirast u Dugom Ratu u 2011. godini je bio pozitivan, a sklopljeno je ukupno 28 brakova od kojih je 6 razvedeno.

Najveći broj žena je mlađe životne dobi, odnosno od 15-29 godina starosti (18,95%), dok ih najmanje ima u grupi od 60-64 godine starosti (6,25%).

Sukladno podacima Državnog zavoda za statistiku u periodu od (i uključujući) 2015. – 2019. u Dugom Ratu rođeno je ukupno 356 djece, a u istom periodu umrla je 321 osoba.

Izvor: Državni zavod za statistiku

Prema prvim rezultatima Popisa stanovništva Republike Hrvatske od 2021. godine na prostoru Općine Dugi Rat živi ukupno 6.904 stanovnika, detaljnije prikazano sljedećom tablicom:

Tablica 3. Prikaz stanovništva po naseljima u 2021. godini

OPĆINA DUGI RAT	6.904
Duće	1.566
Dugi Rat	3.341
Jesenice	1.997

Izvor: Državni zavod za statistiku

Uspoređujući podatke iz prikazanih provedenih popisa stanovništva (2011. i 2021. godine) dolazimo do rezultata da se u 10-godišnjem periodu broj stanovnika Općine Dugi Rat smanjio za 188 stanovnika ili za 2,65%. Uspoređujući prikazane podatke po naseljima, uočava se da je samo naselje Duće imalo porast broja stanovnika i to za ukupno 5 stanovnika, dok su Dugi Rat i Jesenice imali pad broja stanovnika, Dugi Rat za 101, a Jesenice za 92 stanovnika.

4.4.2. Tržište rada

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine ukupno je bilo zaposleno 2.310 osoba, odnosno ukupno 32,57 % od ukupnog broja stanovnika Općine je zaposleno odnosno u radnom odnosu. Najveći broj zaposlenih osoba radilo je u djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala ukupno 425 osoba odnosno 18,40 %, zatim u prerađivačkoj industriji ukupno 345 osoba odnosno 14,94 %. Najmanje zaposlenih je u djelatnosti rudarstvo i vađenje, te poslovanje nekretninama.

Tablica 4. Zaposleni na području Općine Dugi Rat prema podacima iz Popisa stanovništva iz 2011. godine

DJELATNOSTI	BROJ	%
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	26	1,13

B Rudarstvo i vađenje	1	0,04
C Prerađivačka industrija	345	14,94
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	28	1,21
E Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	92	3,98
F Građevinarstvo	169	7,32
G Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	425	18,40
H Prijevoz i skladištenje	279	12,08
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	194	8,40
J Informacije i komunikacije	28	1,21
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	60	2,60
L Poslovanje nekretninama	4	0,17
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	82	3,55
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	58	2,51
O Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	128	5,54
P Obrazovanje	161	6,97
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	123	5,32
R Umjetnost, zabava i rekreacija	42	1,82
S Ostale uslužne djelatnosti	36	1,56
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	18	0,78
U Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-	0,00
Nepoznato	11	0,48
UKUPNO	2.310	100

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva iz 2011. godine

Na kraju 2020. godine ukupan broj nezaposlenih osoba iznosio je 267 osoba na području Općine. Najveći broj nezaposlenih je starosti 25-29 godina (14.98 %) što predstavlja opasnost od potencijalnog iseljavanja radno sposobnog mladog stanovništva. Sljedeća dobna skupina je od 55 do 59 godina (13,01%), što je dob u kojoj se osobe teško zapošljavaju. Od ukupnog broja nezaposlenih najveći broj njih ima završenu srednju školu 57.3%, te osnovnu školu 18.3%. Udio visokoobrazovanog stanovništva u ukupnom broju nezaposlenih iznosi 8.45 % (prvi stupanj fakulteta, te akademija, magisterij i doktorat).

Povećanje zapošljavanja je jedan od najvažnijih ciljeva Općine. U narednim godinama cilj je povećati broj zaposlenih osoba, stvaranjem preduvjeta za otvaranje novih radnih mjesta - privlačenjem poduzeća koja će otvarati svoje podružnice i poslovnice na području Općine, jačajući turizam, te uz pomoć programa stručnog osposobljavanja i prekvalifikacija.

4.4.3. Obrazovna struktura

Ukupno u Hrvatskoj 27,4% stanovnika starijih od 19 godina ima samo završenu osnovnu školu ili je bez osmogodišnje osnovne škole. Međutim, taj udio nije jednoliko raspoređen po Hrvatskoj, a uz to postoji i znatan broj ruralnih sredina u kojima se taj udio penje i preko 50%. U Hrvatskoj je 54,8% stanovništva starije od 19 godina u

skupini sa završenom srednjom školom. Također se uočava nejednolika prostorna raspodjela tih udjela po Hrvatskoj. Ukupno u Hrvatskoj 17,6% stanovništva starijeg od 19 godina ima visoki stupanj obrazovanja. Zamjetan je veći udio visokoobrazovanih u urbanim sredinama. Tu se posebno ističe grad Zagreb, u kojem je 30,8% visokoobrazovanih, s užim centrom kao najobrazovanijom sredinom u Hrvatskoj. Zanimljivo je pogledati i detaljniju strukturu visokoobrazovanih. Na razini Hrvatske stručni studiji doprinijeli su s 35,6% visokoobrazovanih, sveučilišni studiji doprinose 62,4%, a doktorati 2%. Stanovnici s doktoratima su najobrazovaniji dio stanovništva i gotovo u potpunosti je koncentriran u većim gradskim sredinama. Zabrinjavajuće je da pritom na grad Zagreb otpada 60% tih doktorata, dok, za usporedbu, ukupnoj populaciji Hrvatske iznad 19 godina Zagreb doprinosi s 18,7%.

Tablica 5. Obrazovna struktura stanovnika Općine Dugi Rat

Obrazovanje	Ukupno	Postotak (%)
SŠ za zanimanja do 3 g. i škola za KV i VKV radnike	1.695	31,9
SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više god.	1.474	27,7
Osnovna škola	1.044	19,6
Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat	413	7,7
Viša škola, I. Stupanj fakulteta i stručni studij	401	7,5
Gimnazija	247	4,6
Bez škole i nezavršena osnovna škola	36	0,67

Izvor: Državni zavod za statistiku

Općina Dugi Rat ima jednu osnovnu školu, "Jesenice" koja ima organiziran produženi boravak za učenike od prvog do trećeg razreda. Na području Općine nema organiziranih srednjih škola. Davne 1867. godine počela je redovita pouka djece s područja Jesenica, a prvi učitelj bio je Stjepan Stazić podrijetlom iz Doca. Nastava se odvijala u privatnim kućama, selilo se iz jedne u drugu. Nije bilo klupa, sjedilo se na škrinjama, a nije bilo ni dovoljno pribora za pisanje. Temeljni kamen školske zgrade u Jesenicama postavljen je 1900. godine. Tada je škola brojila 190 učenika, pretežno muških. U toj zgradi nastava se odvijala do 1971. godine. Kako se stanovništvo selilo bliže moru, godine 1916. počela je raditi škola na Malom Ratu koju je prve školske godine pohađalo 53 učenika i to 27 dječaka i 26 djevojčica.

Zgrada škole u Jesenicama ne zadovoljava planiranu potrebu školstva za jednosmjenskim radom. Unatoč navedenom, OŠ Jesenice aktivna je u korištenju modernih alata u radu sa učenicima. Obavijesti i informacije uvijek su dostupne na web stranici <http://os-jesenice-dugirat.skole.hr/>. Škola ima i svoj YouTube kanal <https://www.youtube.com/channel/UCUkiWmR76G4hNqcc0llgzmQ> preko kojeg se mogu pratiti školske priredbe i događanja. Škola ima tri učionice opremljene pametnim pločama. Osnovna škola Jesenice poznata je po mnogobrojnim humanitarnim

(školovanje djece u Africi, pomoć siromašnim obiteljima) i EKO akcijama (skupljanje papira, plastičnih čepova, baterija, sadnja raznih biljaka). Radovi na izgradnji školske sportske dvorane i dvije nove učionice započeli su 1.10.2021. godine. Rok izvođenja radova je 13 mjeseci. Ukupna vrijednost radova je 11,5 milijuna kuna. Dvorana je jednodijelna, a služiti će školi za nastavu tjelesne kulture, ali će koristiti i klubovima s područja Općine Dugi Rat u terminima kada nije potrebna školi.

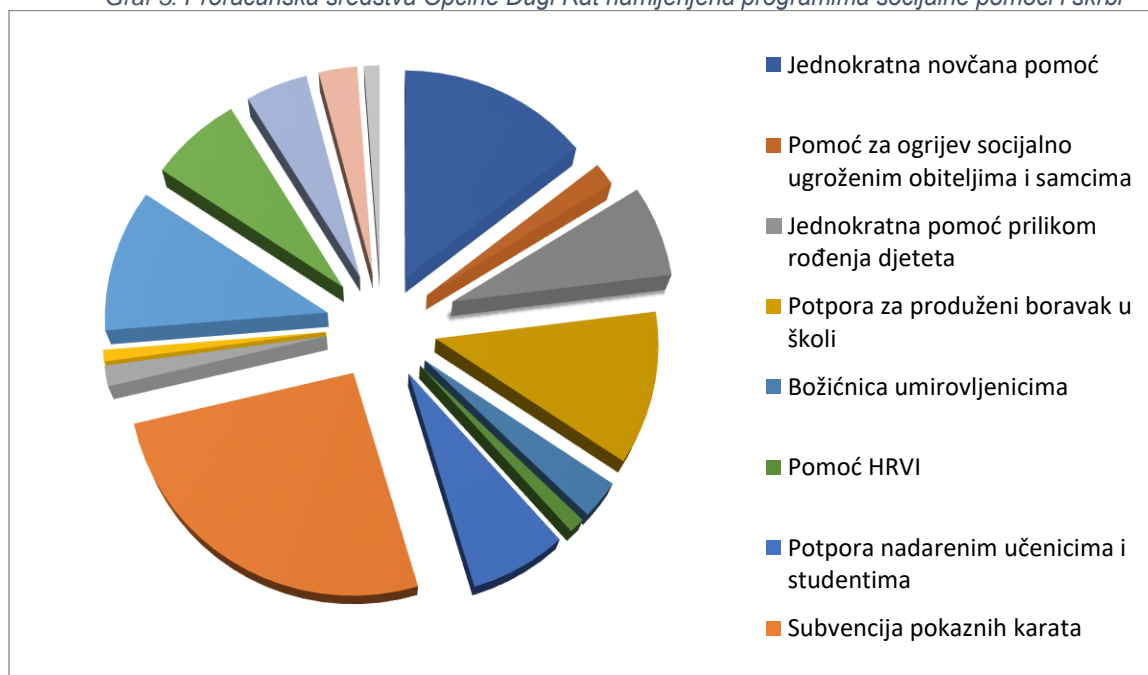
Brigu o djeci vrtićkog i predškolskog uzrasta vodi Dječji vrtić Dugi Rat, osnovan 1961. godine. U svom će sastavu ove pedagoške godine imati četiri objekta u kojima će se organizirati različite vrste program sa skupinama u prostorijama Općine, te u Krilu Jesenice i Sumpetru. O 262 djece upisane u pedagoškoj godini 2020./21. brine se ukupno 20 odgojiteljica, ravnateljica, pedagoginja, viša medicinska sestra i šest osoba kao tehničko osoblje.

4.4.4. Socijalna skrb i politika

Briga o socijalno osjetljivim skupinama je važan dio politike Općine. U popisu stanovništva iz 2011. godine 945 osoba se u Općini izjasnilo kao osoba koja ima teškoća u obavljanju svakodnevnih aktivnosti zbog neke kronične bolesti, invalidnosti ili starosti, odnosno da im je otežano funkcioniranje u svakodnevnom životu. Ranjive skupine definiraju se kao grupe s povećanim rizikom ranjivosti, osjetljivosti koje su podložne utjecaju okoline, imaju više potreba, teže sudjeluju u društvenim događanjima i imaju ograničenu mogućnost prilagodbe kulturološkim normama.

Prema programu javnih potreba u području socijalne skrbi Općine Dugi Rat za 2021. donosi plan raspodjele sredstava proračuna i u dijelu društvenih djelatnosti koji se odnosi na financiranje, opseg i korisnike javnih potreba u području socijalne skrbi u Općini Dugi Rat sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, Pravilniku o socijalnoj skrbi i skrbi udruge građana, koji iznosi 8.49 % svih rashoda poslovanja.

Graf 3. Proračunska sredstva Općine Dugi Rat namijenjena programima socijalne pomoći i skrbi

Izvor: Općina Dugi Rat, Proračun Općine Dugi Rat za 2021. godinu

4.4.5. Udruge

Na području Općine djeluju ukupno 64 udruge:

Tablica 6. Popis udruga na području Općine Dugi Rat

UDRUGE CIVILNOG DRUŠVA			
1.	Pomorsko ribolovno športsko društvo "Orij"	33.	Biciklistički klub „COAST RIDERS“
2.	Stolnoteniski klub "Orkan"	34.	UDRUGA MALIH DIONIČARA "DALMACIJA" D.D. Dugi Rat
3.	MALONOGOMETNI KLUB "SVETI JOSIP"	35.	UDRUGA VJERNOST
4.	KLAPA " POKORNIK"	36.	"AERO KLUB DELTA FLY"
5.	UDRUGA ZA OČUVANJE STARIH SELA "JESENICA, ZELJOVIČA I KRUGA "	37.	Vaterpolo klub "Korenat"
6.	Športsko nautičko ribolovna udruga branitelja domovinskog rata " Sv. Jure "- Duće	38.	Udruga Dalmatinskih pivara
7.	KLUB RUKOMETA NA PIJESKU "DUGI RAT" DUGI RAT	39.	Udruga Zviždača Republike Hrvatske
8.	ŠPORTSKO -NAUTIČKO RIBOLOVNO DRUŠTVO "PORAT"	40.	Trail i trekning klub "PD Treksy Dugi Rat "
9.	Športsko ribolovni klub "Orkan"	41.	Klub mladeži "Kriilo Jesenice"
10.	ŠPORTSKO NAUTIČKO RIBOLOVNO DRUŠTVO "SVETI PETAR"	42.	UDRUGA ZA OČUVANJE I UREĐENJE STARIH SELA JESENICE "JESENICE"
11.	TRADICIJSKA UDRUGA "BAJSO"	43.	ŠPORTSKA UDRUGA "VEZIKA" JESENICE
12.	HRVATSKA UDRUGA PRIVATNIH BROADARA	44.	ŠPORTSKO NAUTIČKO RIBOLOVNO DRUŠTVO "DUĆE"
13.	Udruga porat Kriilo i Bajnice	45.	UDRUGA ZA PROMICANJE TURIZMA " Cro Jet Set"
14.	Društvo prijatelja Hajduka Duće - Dugi Rat	46.	UDRUGA IZVIĐAČA "DUGI RAT"
15.	Kuglački klub "Orkan"	47.	OPĆINSKI OGRANAK UDRUGE HRVATSKIH DRAGOVOLJACA DOMOVINSKOG RATA OPĆINE DUGI RAT
16.	MOLITVENA ZAJEDNICA SV.JOSIP	48.	Udruga za istraživanje i ekspanziju svijesti "Agronauti"
17.	UDRUGA "TVORNICA" DUGI RAT	49.	KLUB MLADEŽI " KRIILO"
18.	Ronilački klub " Jadran"	50.	Športsko nautičko - ribolovno društvo "Luka"
19.	LOVAČKA UDRUGA "DIVOKOZA"	51.	Humanitarna udruga Talaja
20.	Streljački klub "Orkan"	52.	KLUB TAJLANDSKOG BOKSA "DALMACIJA"
21.	BOČARSKI KLUB "JESENICE"	53.	Klub borilačkih vještina "Virtus"
22.	MALONOGOMETNI KLUB " DUĆE"	54.	NOGOMETNI KLUB "ORKAN"
23.	Boćarski klub "Hrvatski Dragovoljac"	55.	UDRUGA ZA SPORT I REKREACIJU SANA MENTE
24.	Udruga dragovoljnih davatelja krvi "Dugi Rat"	56.	KLAPA "BATUDA"
25.	Poljička likovna udruga "Krug"	57.	Udruga osoba s posebnim potrebama „Zagrljaj“
26.	Rukometni klub "Hrvatski dragovoljac"	58.	STRELIČARSKO - STRELJAČKO DRUŠTVO "VUK"
27.	Dobrovoljno vatrogasno društvo "Dalmacija"	59.	MALONOGOMETNI KLUB " SV. ROKO" - JESENICE

28.	Rukometni klub ORKAN Dugi Rat	60.	UDRUGA LUKA SUMPETAR
29.	PAINTBALL KLUB DROM	61.	Kulturno umjetničko društvo "Dalmacija" Dugi Rat
30.	UDRUGA KUHARA "DALMATINSKA ŠPICA"	62.	KICK-BOXING KLUB "DALMACIJA"
31.	JEDRILIČARSKI KLUB "ORIŠAC"	63.	Udruga suvlasnika-stanara zgrade "TRG KRALJA TOMISLAVA 9"
32.	MOTO KLUB "REBORN"	64.	Boksački klub „Dugi Rat“

Izvor: Ministarstvo pravosuđa i uprave, Registar udruga Republike Hrvatske

Od lipnja 2015. godine Općina je članica u lokalnoj akcijskoj grupi (LAG) „Adrion“ koja za cilj ima razvoj jugoistočnog dijela Splitsko – dalmatinske županije. LAG Adrion djeluje na području 3 grada i 16 općina te broji nešto manje od 73.000 stanovnika.

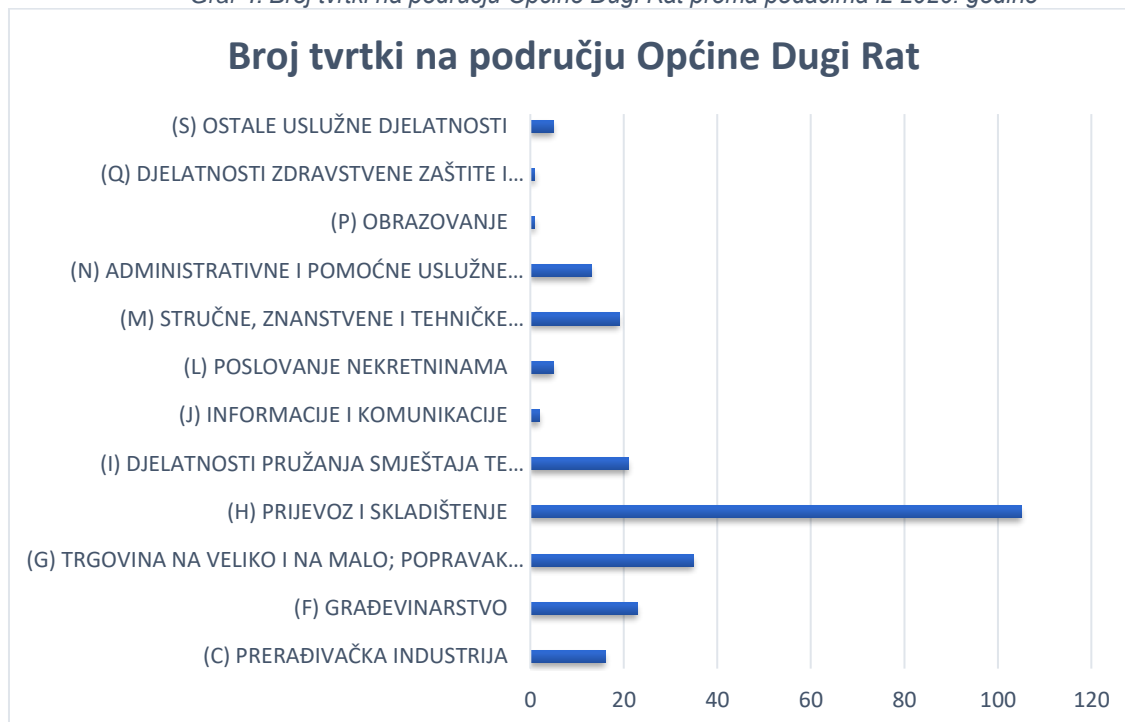
LAG “ADRION” uz projekte na području javne infrastrukture (pomorsko dobro, vrtići, vatrogasni domovi, groblja,...); projekte za poljoprivrednu opremu i mehanizaciju malim poljoprivrednicima (plastenici, sustavi navodnjavanja, traktori,...); projekte za ruralni turizam (quadovi, kanui, izgradnja i opremanje kuća za odmor, bazeni, ...); projekte usmjerene na zapošljavanje osoba starijih od 50 godina za pomoć u kući te ostale projekte (osiguranje u poljoprivredi, oprema za proizvodnju vina, komposter za udruge, samostane i građane, zdravi obroci za djecu,...) sudjeluje i u organizaciji najvećeg sajma domaćih proizvoda u Dalmaciji “Okusi Hrvatske”, a provodi i Lokalnu razvojnu strategiju. Osnovan s ciljem pripreme područja za korištenje Programa ruralnog razvoja 2014.-2020., očuvanja tradicije, prirodne osobitosti, kulturne i povijesne baštine te izgradnje prepoznatljivosti identiteta ovog kraja.

4.5. Gospodarstvo Općine

4.5.1. Malo i srednje poduzetništvo

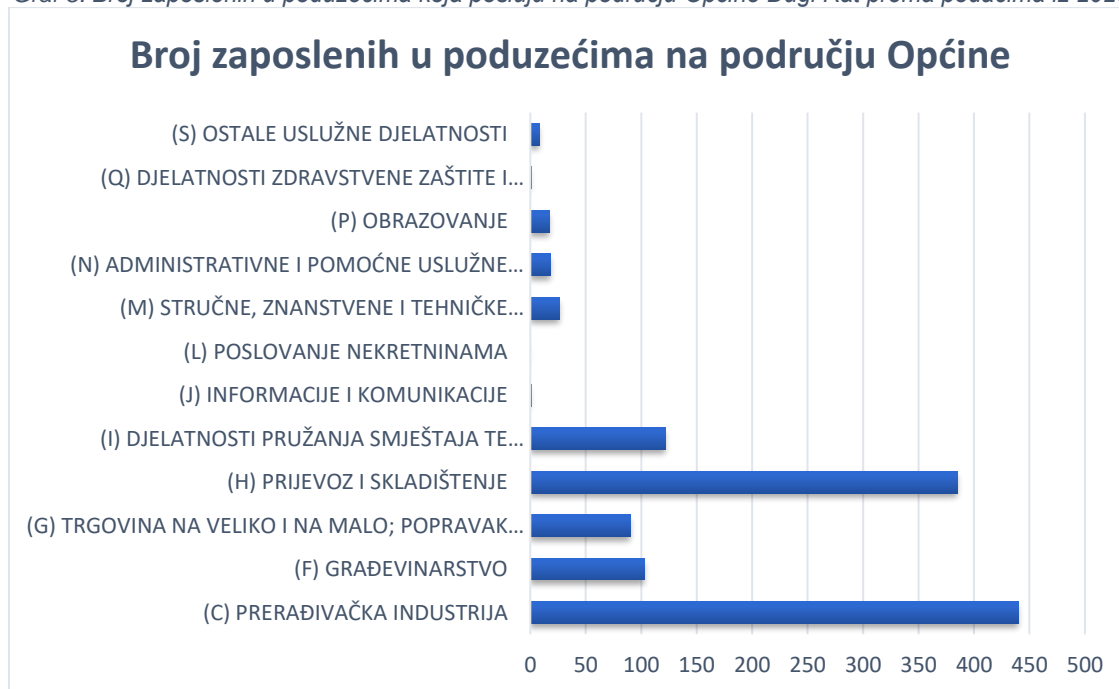
Prema podacima iz Hrvatske gospodarske komore za 2020. godinu na području Općine Dugi Rat djelovalo je ukupno 246 poslovnih subjekata, od kojih, prema nacionalnoj klasifikaciji veličine poduzeća, 216 čine mikro poduzeća, 27 mala poduzeća, te 3 srednja poduzeća. Na području Općine ne posluju velika poduzeća. Od spomenutog ukupnog broja poduzeća, najveći broj njih obavlja djelatnost prijevoza i skladištenja, njih 105, zatim trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala 35, te djelatnost građevinarstva 23 itd. Najveće prihode ostvaruju poduzeća čija je primarna djelatnost prerađivačka industrija, potom poduzeća djelatnosti prijevoza i skladištenja. Također, spomenute djelatnosti imaju najveći broj zaposlenika i to poduzeća čija je primarna djelatnost prerađivačka industrija ukupno 440 zaposlenika, te prijevoz i skladištenje 385 zaposlenika. Poduzeća koja posluju na području Općine ukupno zapošljavaju 1.211 ljudi.

Graf 4. Broj tvrtki na području Općine Dugi Rat prema podacima iz 2020. godine

Izvor: Hrvatska gospodarska komora

Graf 5. Broj zaposlenih u poduzećima koja posluju na području Općine Dugi Rat prema podacima iz 2020. godine

Izvor: Hrvatska gospodarska komora

Na području Općine djeluje i 243 obrtnika. Od ukupnog broja, njih 70 djeluje, odnosno posluje sezonski, te njih 63 se isključivo bavi djelatnošću pomorskog prijevoza putnika, u kojem najznačajniju ulogu zauzima mjesto Jesenice (Krilo, Bajnice, Sumpetar). Na području Jesenica pretpostavlja se da ima čak 150 brodova kojima upravlja šezdeset

obitelji. Samo ih je u zadnjih desetak godina izgrađeno između 50-60 novih i svi su uglavnom luksuzni, prilagođeni zahtjevima turističke djelatnosti. Mještani Krila žive isključivo od privatnog brodarstva i seoskog turizma, gotovo jedinih gospodarskih djelatnosti za koje su tradicionalno vezani. U mjestu djeluje i Hrvatska udruga privatnih brodara.

4.5.2. Poljoprivreda

Prema aktualnim podacima iz Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, na području Općine upisana su 114 poljoprivredna gospodarstava u Upisnik PG-ova, a ukupna površina korištenog poljoprivrednog zemljišta na području Općine iznosi oko 160,06 ha. Na više od 90% te površine nalaze se maslinici. Nekada je uzgoj ovih, ali i drugih kultura bio intenzivniji, stoga je revitalizacija zanimljiva ne samo kao povećanje poljoprivredne proizvodnje, već i kao oplemenjivanje krajobraza i s njim povezane turističke ponude. Na području Općine registrirano je 9 pčelara sa ukupno 736 pčelinjih zajednica. Bitno je naglasiti da su to hobi pčelari kojima je prihod od OPG-a dodatna zarada. Pčele kao oprašivači nezamjenjive su u poljoprivredi jer daju niz komercijalnih proizvoda koji doprinose prihodu u ruralnim prostorima. Pčelarstvo sastavni dio europske poljoprivrede i za više od pola milijuna građana Unije predstavlja izvor glavnoga dohotka ili dodatne zarade. Također, zanimljiv je podatak da su već neka gospodarstva iz naše Općine uspjela povući sredstva iz IPARD-programa Europske Unije i Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Prvenstveno se odlučuje prijaviti poljoprivredna gospodarstva kako bi kupili novu mehanizaciju, strojeve i opremu, modernizirali i poboljšali trenutno poslovanje gospodarstva te u konačnici imali što kvalitetniji proizvod.

Tablica 7. Broj PG-ova i organizacijski oblik na području Općine

Organizacijski oblik PG-a	Status	Broj PG-a
Obiteljsko gospodarstvo		100
Obiteljsko gospodarstvo	OPG za proizvodnju	7
Obiteljsko gospodarstvo	OPG za proizvodnju i usluge	1
Trgovačko društvo		1
Samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo (SOPG)		5
Zemljište		Površina
Poljoprivredno zemljište (ha)		160,0565 ha
Stoka	Broj PG-a	Količina
Pčele	9	736

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

4.5.3. Turizam

4.5.3.1. Stanje turizma Općine

U 2019. god. Općina Dugi Rat raspolagala je sa 9.228 ležaja u komercijalnim smještajnim objektima, dok se u 2020. godini taj broj smanjio na 7.736 . U 2021. godini došlo je do dodatnog smanjenja ležajeva i to na ukupno 7.503 ležajeva, što usporedno s 2019. godinom predstavlja smanjenje od oko 22,99%. Komercijalni smještajni objekti su: hoteli, kampovi, objekti u domaćinstvu i ostali ugostiteljski objekti za smještaj (obrti i firme).

Tablica 8. Vrste turističkih objekata u Općini u 2021. godini – komercijalni smještaj

VRSTA OBJEKTA	BROJ OBJEKATA	BROJ KREVETA	BROJ DODATNIH KREVETA
HOTELI	4	329	0
KAMPOVI	13	450	0
OBJEKTI U DOMAĆINSTVU	735	5.664	492
OSTALI UGOSTITELJSKI OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ	53	518	50
UKUPNO	805	6.961	542

Izvor: Turistička zajednica Općine Dugi Rat

Kod nekomercijalnog smještaja u kojeg spadaju vikendice, kuće i stanovi stanovnika Općine, na raspolaganju je bilo ukupno 1.680 ležajeva.

Tablica 9. Vrste turističkih objekata u Općini u 2021. godini – nekomercijalni smještaj

VRSTA OBJEKTA	BROJ OBJEKATA	BROJ KREVETA
VIKENDICE	35	189
KUĆE I STANOVI STANOVNIKA OPĆINE	330	1.491
UKUPNO	365	1.680

Izvor: Turistička zajednica Općine Dugi Rat

U razdoblju od 01.01. do 31.12.2021. godine na području Općine boravilo je 49.302 turista, 45.372 stranih i 3.930 domaćih, što iznosi oko 59% više u odnosu na 2020. godinu, a 23% manje u odnosu na 2019. godinu.

Tablica 10. Turisti i noćenja u Općini Dugi Rat od 01.01. – 31.12. 2021./2020./2019.

OPĆINA DUGI RAT	STRANI	DOMAĆI	UKUPNO
Broj turista 2021	45.372	3.930	49.302
Broj turista 2020	27.912	3.076	30.988
Broj turista 2019	60.678	3.586	64.264

Broj turista indeks 2021/2020	162,55	127,76	159,1
Broj turista indeks 2021/2019	74,78	109,59	76,72
Broj noćenja 2021	340.123	21.467	361.590
Broj noćenja 2020	225.759	21.565	247.324
Broj noćenja 2019	404.718	20.708	425.426
Broj noćenja indeks 2021/2020	150,66	99,55	146,2
Broj noćenja indeks 2021/2019	84,04	103,67	84,99

Izvor: Turistička zajednica Općine Dugi Rat

U hotelima je zabilježeno 8.177 turista, u kampovima 1.749, u objektima u domaćinstvu 36.112, a u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj 2.322 turista. U hotelima je ostvareno 38.143 noćenja, u kampovima 15.514, u objektima u domaćinstvu 281.282, a u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj 15.349 noćenja. U nekomercijalnom smještaju evidentirano je 942 turista koji su ostvarili 11.302 noćenja.

Tablica 11. Ukupan broj turista i noćenja u Općini Dugi Rat u razdoblju od 01.01. – 31.12.2021.

OPĆINA DUGI RAT	BROJ TURISTA	BROJ NOĆENJA
STRANI	45.372	340.123
DOMAĆI	3.930	21.467
UKUPNO	49.302	361.590

Izvor: Turistička zajednica Općine Dugi Rat

Povećanje dolazaka i noćenja upućuje na stabilizaciju i oporavak turističkog tržišta (koji je bio pogođen Covid-19 krizom), te se isto može očekivati i u nadolazećim turističkim sezonama.

Turističko mjesto Dugi Rat posjetilo je 7.367 turista, mjesto Duće 33.770, a mjesto Jesenice 8.165 turista. Mjesto Dugi Rat ostvarilo je 59.094 noćenja turista, mjesto Duće 240.066 noćenja, a mjesto Jesenice 62.430 noćenja.

Tablica 12. Turisti i noćenja po mjestima u Općini Dugi Rat u razdoblju od 01.01. – 31.12.2021.godine

TURISTIČKO MJESTO	BROJ TURISTA	BROJ NOĆENJA
DUGI RAT	7.367	59.094
DUĆE	33.770	240.066
JESENICE	8.165	62.430

UKUPNO	49.302	361.590
---------------	---------------	----------------

Izvor: Turistička zajednica Općine Dugi Rat

Najviše turista je iz Poljske, Njemačke, Češke, Hrvatske, Slovačke, Mađarske i Austrije. Najviše noćenja ostvarili su turisti iz Poljske, Njemačke, Češke, Slovačke, Hrvatske, Mađarske i Austrije.

Tablica 13. Turisti i noćenja po državama u 2021. godini

DRŽAVA	UDIO TURISTA %	UDIO NOĆENJA %
POLJSKA	24,10	27,02
NJEMAČKA	16,06	18,57
ČEŠKA	15,55	16,53
SLOVAČKA	6,03	6,76
HRVATSKA	7,97	5,94
MAĐARSKA	4,53	4,06
AUSTRIJA	4,14	3,71

Izvor: Turistička zajednica Općine Dugi Rat

Hotel Plaža Duće 4*, hotel Nestos 4*, Damianii 5* i hotel Krilo 3* pokazuju dobar smjer razvoja turizma Općine koji treba ići u pravcu korištenja snaga koje Općina posjeduje, svih potencijala i prilika, te podizanja razine kvalitete usluge. Za ostvarivanje stabilnog razvoja i postizanje uspjeha u turizmu nije dovoljna samo ponuda dobre usluge i proizvoda, već je nužno provođenje određenih mjera na lokalnoj razini u svrhu unaprjeđenja cjelokupnog sustava, ne samo u funkciji razvoja turizma, već i za podizanje kvalitete života i standarda stanovnika Općine.

4.5.3.2. Turističke manifestacije

Turističke manifestacije izuzetno su vrijedni turistički sadržaji, te značajno pridonose promociji destinacije. Od velikog je značaja „Festival poljičkog soparnika“, gastronomske delicije pod zaštitom UNESCO-a koji ima i EU zaštitu zemljopisnog podrijetla. Vrlo su bitne i manifestacije „Dan pobjede i domovinske zahvalnosti“, te „Međunarodni festival folklora“, a istaknuti treba i već tradicionalne „Dalmacija Ultra Trail“ i „Jesenice trekking“.

Domicilnom stanovništvu svakako je jedan od najvažnijih dana u godini Blagdan Svetog Josipa, zaštitnika Općine Dugi Rat i Dan Općine Dugi Rat koji se obilježava 19. ožujka.

4.6. Lokalna samouprava

4.6.1. Djelokrug Općine Dugi Rat

Općina je samostalna u odlučivanju u poslovima iz svoga samoupravnog djelokruga i podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela.

Općina obavlja poslove lokalnog značenja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se odnose na:

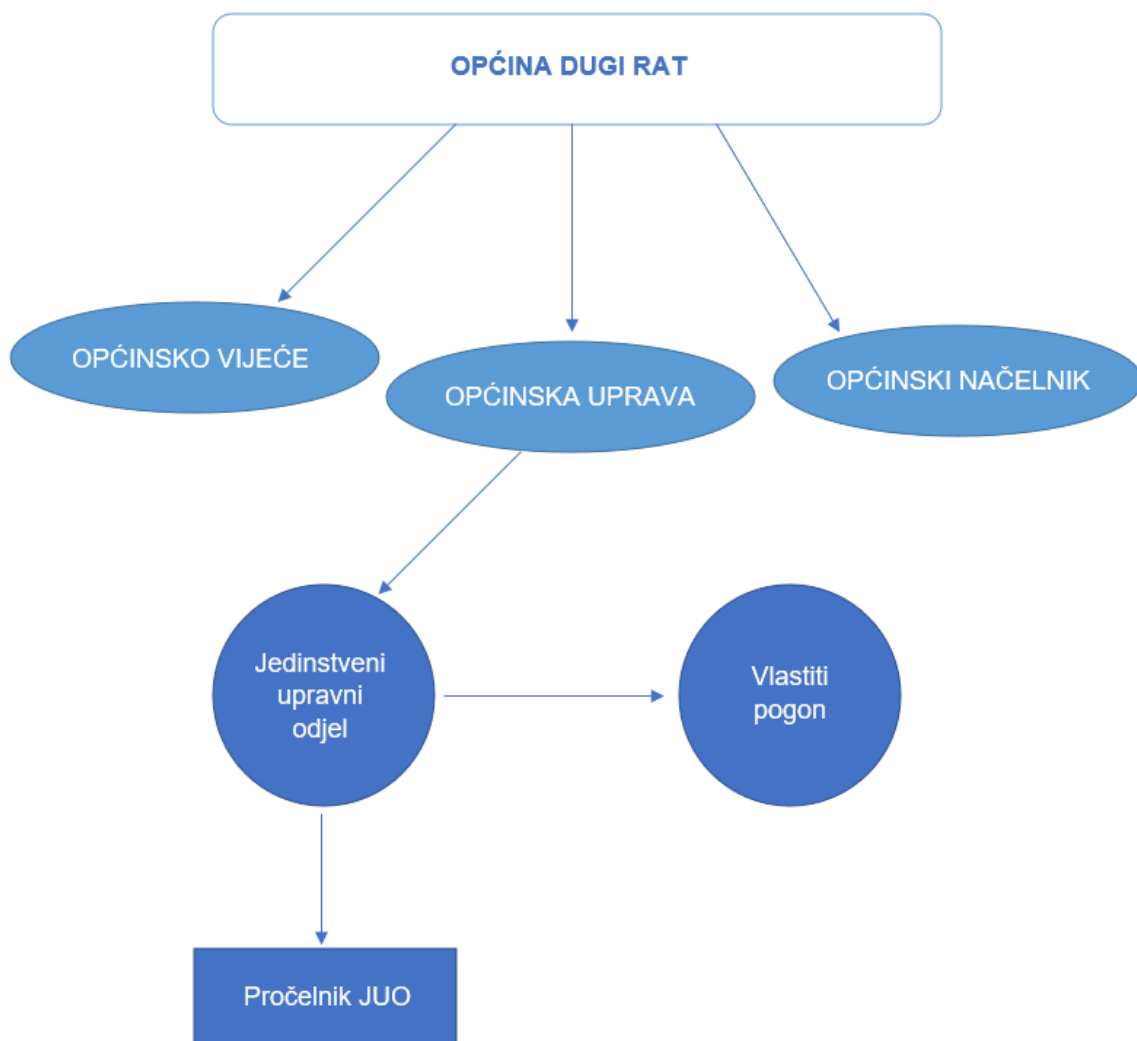
1. uređenje naselja i stanovanje,
2. prostorno i urbanističko planiranje,

3. komunalne djelatnosti,
4. brigu o djeci,
5. socijalnu skrb,
6. primarnu zdravstvenu zaštitu,
7. odgoj i osnovno obrazovanje,
8. kulturu, tjelesnu kulturu i sport,

9. zaštitu potrošača,
10. zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
11. protupožarnu i civilnu zaštitu,
12. promet na svom području
13. ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Općina u okviru samoupravnog djelokruga: raspolaže, upravlja i koristi imovinu u vlasništvu Općine, promiče društveni i gospodarski napredak radi vrednovanja lokalnih posebnosti i poštivanja prirodnih i prostornih mogućnosti, vodi brigu o potrebama i interesima stanovnika u oblasti predškolskog odgoja, odgoja i osnovnog obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite, kulture i tjelesne kulture i sporta, osigurava uvjete za utvrđivanje politike gospodarenja prostorom i unapređenje i zaštitu prirodnog okoliša, obavlja poslove u svezi s poticanjem poduzetničkih aktivnosti i korištenja prostora u vlasništvu Općine, osigurava uvjete za održivi razvitak komunalnih djelatnosti, vodi brigu o uređenju naselja, kvaliteti stanovanja i komunalnim objektima, organizira obavljanje komunalnih i drugih djelatnosti, osniva pravne osobe radi ostvarivanja gospodarskih, društvenih, komunalnih, socijalnih i drugih interesa i potreba stanovništva, obavlja razrez i naplatu prihoda koji pripadaju Općini, potiče primjenu djelotvornih mjera radi zaštite životnog standarda i zbrinjavanja socijalno ugroženih osoba i obavlja poslove socijalne skrbi, potiče aktivnosti udruga građana, promiče očuvanje prirodne baštine, povijesnog, kulturnog i graditeljskog naslijeđa, osigurava uvjete za protupožarnu i civilnu zaštitu, osigurava uvjete za zaštitu potrošača, donosi Proračun Općine, obavlja redarstvene poslove radi očuvanja komunalnog reda, obavlja i uređuje i druge poslove koji su u neposrednoj vezi s interesima općinske zajednice za njezin gospodarski, društveni i socijalni napredak.

Graf 6. Shematski prikaz organizacijske strukture Općine Dugi Rat

5. SWOT ANALIZA

Snage koje Općini daju najveće mogućnosti za uspjeh su područje, resursi i sposobnosti na koje se može osloniti u razvoju. Od svih za izdvojiti su ljudski potencijali, tradicija i prirodna ljepota. Slabosti ukazuju na sve ono što ograničava ili onemogućuje razvoj. Svakako smatraju se važnim one slabosti koje se odnose na mlade ljude, jer su isti osnova svakog razvoja. Od prilika koje bi se mogle iskoristiti za jačanje snaga i smanjenje slabosti Općine su rastući broj visokoobrazovanog stanovništva, dobar smještaj u prostoru i mogućnost razvoja selektivnih oblika turizma.

Nepovoljna starosna struktura stanovništva i dugogodišnje neriješeno pitanje područja bivše tvornice „Dalmacija“ osnovne su prijetnje koje mogu ugroziti razvoj Općine, smanjiti snage i povećati slabosti.

Tablica 14. SWOT matrica

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Turistička tradicija i potencijal za razvoj posebnih oblika turizma (ruralni, aktivni, gastro, itd.) ✓ Tradicija brodarstva odnosno nautičkog turizma kao brenda ✓ Bogata prirodnih resursa i povijesne baštine ✓ Povoljne reljefne i klimatske karakteristike ✓ Poznata turistička manifestacija „Festival poljičkog soparnika“ ✓ Veliki broj udruga i uključenost mladih ✓ Dobra prometna povezanost ✓ Blizina grada Splita i zračne luke „Resnik“ ✓ Članstvo u LAG „Adrion“ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nedostatan broj predškolskih ustanova ✓ Odlazak mladog visokoobrazovanog stanovništva u druge gradove i države ✓ Nedovoljno opremljena zdravstvena ustanova ✓ Nedovršenost kanalizacijske infrastrukture ✓ Velika površina neobrađenog poljoprivrednog zemljišta ✓ Ukidanje prometovanja buseva autobusnog prijevoznika „Promet“ na području Općine ✓ Nekorištenje obnovljivih izvora energije ✓ Nedovoljno razvijena svijest o zaštiti okoliša ✓ Nepostojanje plana za privlačenje investitora ✓ Nedovoljna promocija šumskih putova i staza za zdravstvenu dobrobit i razvoj aktivnog turizma ✓ Slaba prometna signalizacija ✓ Neriješeni imovinsko-pravni odnosi i sporo rješavanje istih
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rekonstrukcija postojeće i dovršetak izgradnje preostalog dijela planirane šetnice kroz cijelu Općinu Dugi Rat ✓ Korištenje nacionalnih sredstava i sredstava iz EU fondova ✓ Izgradnja zaobilaznice Trogir – Omiš (rasterećenje prometa tijekom ljetne sezone) ✓ Rastući broj visokoobrazovanog stanovništva koji bi mogao ostati živjeti u Općini ✓ Povećanje udjela odvojeno skupljenih vrsta otpada iz komunalnog otpada ✓ Dovršetak izgradnje kanalizacijske infrastrukture 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Jaka turistička konkurencija ✓ Dolazak jeftinije radne snage iz inozemstva na tržištu radne snage – smanjenje zaposlenosti domaćeg stanovništva posebno u području turizma ✓ Nelegalno odlaganje građevinskog otpada (materijala) ✓ Neprovođenje obvezne sanacije zemljišta („crno brdo“ troske) na području bivše tvornice „Dalmacija“ – dokazana opasnost za zdravlje ljudi ✓ Loša slika Općine zbog područja bivše tvornice „Dalmacija“ ✓ Devastacija pomorskog dobra i obale

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Suradnja s drugim jedinicama lokalne samouprave – prijenos znanja i iskustava ✓ „Reaktivacija“ zapuštene općinske imovine (primjer stare škole Krilo) ✓ Povećanje uključenosti cjelokupnog stanovništva u rješavanju tekućih problema Općine (poziv na sudjelovanju u sjednicama Vijeća, organiziranje okruglih stolova i sl.) ✓ Sanacija područja bivše tvornice „Dalmacija“ Dugi Rat 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ilegalna gradnja ✓ Covid-19 kriza koja je ostavila posljedice na gospodarstvo Općine i životni standard stanovništva ✓ Politička nestabilnost na svim razinama vlasti (državna, županijska i lokalna)
---	---

SWOT matrica Općine Dugi Rat pokazuje određene snage i prilike koje Općina može iskoristiti kako bi dodatno potakla svoj razvoj i napredak, uz istodobno sprječavanje i umanjeње gore navedenih slabosti i prijetnji.

6. VIZIJA, MISIJA I STRATEŠKI CILJEVI

Vizijom i misijom Općine određuje se buduće stanje koje se želi postići zacrtanim ciljevima, odnosno vizija i misija su vodilje koje su usmjerene ka ostvarivanju spomenutih ciljeva.

Vizija Općine Dugi Rat glasi:

„Općina visokorazvijenog turizma i lokalnog gospodarstva, s kvalitetnim uvjetima za život i rad njenih ljudi.“

Misija Općine Dugi Rat glasi:

“Kontinuirani rast standarda stanovnika Općine, poboljšanje demografske slike i veće zapošljivosti, te zaštita prirode i kulturnih dobara.“

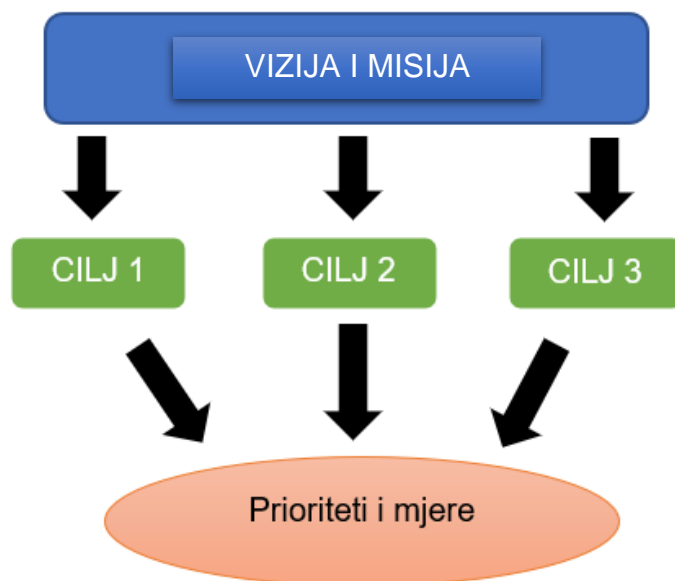
Postavljena misija sugerira da bi se ulaganjem u razvoj turizma i podizanjem standarda istog, te ulaganjem u poduzetništvo, stvarajući okvir (konkurentne uvjete) za otvaranje novih lokalnih poslova, a isto tako privlačeći „vanjska“ poduzeća za otvaranje podružnica na području Općine, omogućilo direktno ili indirektno zapošljavanje lokalnog stanovništva, te povećanje prihoda Općine, što bi u konačnici utjecalo na rast standarda stanovništva i razvoj lokalnog gospodarstva tj. ispunjenje vizije, kao i ciljeva.

Vrijednosti za koje se Općina zalaže i razvija su:

- Lokalno zajedništvo
- Učinkovita lokalna samouprava
- Održiv razvoj

Jedna od glavnih uloga lokalne samouprave je zajedničko djelovanje svih sudionika u svrhu zadovoljenja potreba Općine. Želi se povećati učinkovitost lokalne samouprave, ojačati je sinergijom s gospodarskim i civilnim sektorom. Navedenim se želi postići djelotvornost lokalne samouprave kao rezultata demokratskog pristupa. Uključivost se ne smatra obvezom nego prilikom za postizanje vizije razvoja Općine. Tako će se ojačati moralnu dimenziju društvenog sustava, povećati konkurentnost Općine te razvijati koncept održivosti. Održivost je način života, način kako da se ostane na ovom prostoru i da se preda generacijama koje dolaze poslije: vitalno gospodarstvo, ljudi koji žive od svoga rada, pomaganje onima kojima je pomoć potrebna uz poštivanje prirodnog okruženja.

Slika 2. Prikaz od vizije do mjera

Slika 3. Slikovit prikaz izrade Strategije

Kako smo izradili našu Strategiju razvoja:

Ciljevi Strategije ukupnog razvoja Općine Dugi Rat do 2027. godine su sljedeći:

1. Konkurentno, diversificirano, tehnološki napredno i socioekološki održivo gospodarstvo usmjereno rastu standarda lokalnog stanovništva
2. Razvoj ljudskih resursa, podizanje razine zaposlenosti i socijalne kohezije uz opći rast društvenog standarda
3. Održivo upravljanje prirodnim resursima i zaštita okoliša

Tablica 15. Vizija, ciljevi i plan provedbe

VIZIJA I MISIJA		
Vrijednosti		
Lokalno zajedništvo	Učinkovita lokalna samouprava	Održivi razvoj
Područja djelovanja		

CILJEVI

Cilj 1. Konkurentno, diversificirano, tehnološki napredno i socioekološki održivo gospodarstvo usmjereno rastu standarda lokalnog stanovništva

Cilj 2. Razvoj ljudskih resursa, podizanje razine zaposlenosti i socijalne kohezije uz opći rast društvenog standarda

Cilj 3. Održivo upravljanje prirodnim resursima i zaštita okoliša

PLAN PROVEDBE

1. Praćenje ostvarenja ciljeva i prioriteta
2. Izvještavanje

7. PRIORITETI I MJERE

Tablica 16. Prioriteti i mjere

CILJ 1. KONKURENTNO, DIVERSIFICIRANO, TEHNOLOŠKI NAPREDNO I SOCIOEKOLOŠKI ODRŽIVO GOSPODARSTVO USMJERENO RASTU STANDARDA LOKALNOG STANOVNIŠTVA	
Prioritet 1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	
Mjera 1. Proširenje gospodarske zone Glavica	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Proširenje zone za dodatna cca 4 ha • Infrastrukturno uređenje zone • Stavljanje u funkciju zone
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 2. Izgradnja poduzetničkog inkubatora	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije • Ishođenje potrebnih dozvola • Gradnja objekta prema projektu • Nabava materijala i opremanje prostorija
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	sredstva iz EU fondova
Mjera 3. Izgradnja tržnice i prateće infrastrukture	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije • Ishođenje potrebnih dozvola • Gradnja tržnice i infrastrukture prema projektu • Nabava materijala i opreme
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 4. Uspostavljanje gospodarske zone unutar područja bivše tvornice „Dalmacija“	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada dokumentacije • Infrastrukturno uređenje zone • Stavljanje u funkciju zone
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 5. Digitalizacija Općine Dugi Rat	
Aktivnosti provedbe:	• Poslovi odabira davatelja usluge, te puštanje sustava u rad
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Prioritet 2. Visokorazvijeni turizam	
Mjera 6. Izgradnja sportske luke na području Duće - Vavlje	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja sportske luke kapaciteta do maksimalno 50 vezova • Poslovi nasipavanja • Opremanje luke javnom rasvjetom, elektroenergetskom mrežom, vodovodnom mrežom, te hidrantskom mrežom • Postavljanje opskrbnih ormarića
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, županijska sredstva, sredstva iz EU fondova
Mjera 7. Rekonstrukcija luke Krilo	
Aktivnosti provedbe:	• Poslovi rekonstrukcije i opremanja luke Krilo
Nositelj:	Lučka uprava SD županije

Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, županijska sredstva, sredstva iz EU fondova
Mjera 8. Izgradnja luke Bajnice	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja luke otvorene za javni promet kapaciteta do 50 vezova za komunalne brodove, odnosno 40 za turističke brodove • Opremanje luke javnom rasvjetom, elektroenergetskom mrežom, vodovodnom mrežom, te hidrantskom mrežom • Postavljanje opskrbnih ormarića
Nositelj:	Lučka uprava SD županije
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, županijska sredstva, sredstva iz EU fondova
Mjera 9. Proširenje luke Sumpetar	
Aktivnosti provedbe:	• Poslovi proširenja i opremanja luke nautičkog turizma Sumpetar
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, županijska sredstva, sredstva iz EU fondova
Mjera 10. Eko-etno selo Jesenice/Zeljovići/Krug	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije uređenja pristupnih putova i cesta, te izrada investicijsko-tehničke dokumentacije za obnovu postojećih i izgradnja novih infrastrukturnih priključaka • Izrada projekta modela upravljanja i revitalizacije eko-etno sela • Pametna sela – novi koncept razvoja ruralnih područja • Kupnja objekta s namjerom preuređenja u eko-etno zbirka-muzej • Izgradnja vodoopskrbnog sustava • Sufinanciranje projekta obnove stambenih objekata uz konzervatorske smjernice • Nabava kamenog materijala u svrhu uređenja stambenih objekata od strane vlasnika
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, županijska sredstva, sredstva iz EU fondova
Mjera 11. Eko-etno selo Duće	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije uređenja pristupnih putova i cesta, te izrada investicijsko-tehničke dokumentacije za obnovu postojećih i izgradnja novih infrastrukturnih priključaka • Izrada projekta modela upravljanja i revitalizacije eko-etno sela • Pametna sela – novi koncept razvoja ruralnih područja • Kupnja objekta s namjerom preuređenja u eko-etno zbirka-muzej • Izgradnja vodoopskrbnog sustava • Sufinanciranje projekta obnove stambenih objekata uz konzervatorske smjernice • Nabava kamenog materijala u svrhu uređenja stambenih objekata od strane vlasnika
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, županijska sredstva, sredstva iz EU fondova
Mjera 12. Razvoj i uređenje biciklističkih staza	
Aktivnosti provedbe:	Radovi na uređenju, proširenju i opremanju biciklističkih staza na području Općine
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 13. Razvoj i uređenje tematskih staza	
Aktivnosti provedbe:	Radovi na uređenju, proširenju i opremanju tematskih staza na području Općine
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 14. Uređenje i opremanje plaža na području Općine	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Poslovi nasipavanja plaža • Izgradnja pristupa osobama s invaliditetom • Postavljanje sanitarnih čvorova, te uređenje i montiranje tuševa

	<ul style="list-style-type: none"> • Postavljanje dodatnih kanti za smeće, te dodatne signalizacije, obilježja za plaže i rasvjete • Upravljanje obalom
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 15. Izgradnja biciklističke staze i šetnice Dugi Rat - Duće	
Aktivnosti provedbe:	
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 16. Izgradnja biciklističke staze i šetnice Dugi Rat - Bajnice	
Aktivnosti provedbe:	
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Prioritet 3. Revitalizacija poljoprivrede	
Mjera 17. Potpora podizanja novih i rekonstrukcije trajnih nasada	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Informiranje poljoprivrednika o mogućnostima financiranja podizanja trajnih nasada te unapređenju prerade i trženja • Pripremne aktivnosti za revitalizaciju nasada • Nabava male poljoprivredne mehanizacije, te pomoćne mehanizacije
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Općinski proračun, sredstva iz EU fondova
CILJ 2. RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA, PODIZANJE RAZINE ZAPOSLENOSTI I SOCIJALNE KOHEZIJE UZ OPĆI RAST DRUŠTVENOG STANDARDA	
Prioritet 4. Podizanje razine društvenog standarda	
Mjera 18. Izgradnja i opremanje nove ambulante	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije • Ishođenje potrebnih dozvola • Izgradnja objekta ambulante • Nabava materijala i opremanje prostorija
Nositelj:	Dom zdravlja
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 19. Izgradnja dječjeg vrtića	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije • Ishođenje potrebnih dozvola • Izgradnja objekta dječjeg vrtića • Nabava materijala i opremanje prostorija • Zapošljavanje dodatnih djelatnika
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 20. Rekonstrukcija i preuređenje stare škole Krilo u dječji vrtić	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije • Ishođenje potrebnih dozvola • Rekonstrukcija objekta stare škole prema projektu • Nabava materijala i opremanje prostorija • Zapošljavanje dodatnih djelatnika
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 21. Izgradnja doma za starije i nemoćne osobe	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije • Ishođenje potrebnih dozvola

	<ul style="list-style-type: none"> • Gradnja objekta prema projektu • Nabava materijala i opremanje prostorija • Zapošljavanje dodatnih djelatnika
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 22. Uređenje kina u multimedijalni centar	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Uređenje vanjskog i unutarnjeg dijela zgrade • Izmjena krovišta, stolarije, vodovodnih i elektro instalacija • Potpuno uređenje sanitarnih čvorova • Uređenje podnih obloga objekta • Prilagodba pozornice
Nositelj:	Općina Dugi Rat/Udruga
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 23. Proširenje groblja na području Općine	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Radovi na proširenju groblja - dodatna mjesta
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 24. Izgradnja mrtvačnice i proširenje novog groblja Duće	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije • Ishođenje potrebnih dozvola • Radovi izgradnje mrtvačnice • Radovi na proširenju groblja - dodatna mjesta
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 25. Uređenje i opremanje vatrogasnog doma	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Radovi na uređenju i opremanju vatrogasnog doma
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 26. Uređenje javnih površina na području Općine	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Radovi na uređenju i opremanju javnih površina
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 27. Izgradnja i opremanje dječjih igrališta na području Općine	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije • Ishođenje potrebnih dozvola • Radovi izgradnje i opremanja dječjeg igrališta
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 28. Uređenje, obnova i opremanje sportskih igrališta i terena	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Radovi na uređenju, obnovi i opremanju sportskih igrališta i terena
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 29. Uređenje parka u Dugom Ratu kao ljetne pozornice	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Ishođenje potrebnih dozvola • Radovi na uređenju parka • Postavljanje i osiguravanje potrebite opreme
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
Mjera 30. Izgradnja POS stanova	
Aktivnosti provedbe:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije • Gradnja i uređenje zgrade, te uređenje i opremanje stanova • Stavljanje zgrade i stanova u funkciju
Nositelj:	Općina Dugi Rat
Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova

CILJ 3. ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA I ZAŠTITA OKOLIŠA**Prioritet 5. Podizanje kvalitete i efikasnije gospodarenje prometnom infrastrukturom****Mjera 31. Izgradnja, uređenje i proširenje nogostupa**

Aktivnosti provedbe:	• Radovi izgradnje, uređenja i proširenja nogostupa uz državnu cestu D8
----------------------	---

Nositelj:	Općina Dugi Rat
-----------	-----------------

Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
----------------------	--

Mjera 32. Uređenje parkirališta i parking mjesta na području Općine

Aktivnosti provedbe:	• Radovi na uređenju i opremanju parkirališta na području Općine • Opremanje parkirališta s kamerama, punjačima auta na struju, oznakama itd.
----------------------	--

Nositelj:	Općina Dugi Rat
-----------	-----------------

Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
----------------------	--

Mjera 33. Izgradnja novih i uređenje postojećih pješačkih pothodnika/nathodnika

Aktivnosti provedbe:	• Radovi na izgradnji novih i uređenju postojećih pješačkih pothodnika/nathodnika
----------------------	---

Nositelj:	Općina Dugi Rat
-----------	-----------------

Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
----------------------	--

Mjera 34. Prometno rješenje centra Dugi Rat

Aktivnosti provedbe:	• Izrada prometnog elaborata i ostale dokumentacije • Radovi uređenju prometnice, nogostupa, postavljanje nove prometne signalizacije, itd.
----------------------	--

Nositelj:	Općina Dugi Rat
-----------	-----------------

Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
----------------------	---

Prioritet 6. Razvoj i podizanje usluga i sigurnosti vodoopskrbnog sustava i sustava odvodnje**Mjera 35. Izgradnja vodoopskrbe visoke zone**

Aktivnosti provedbe:	• Izgradnja vodoopskrbe za razvoj starih sela Duće i Jesenice
----------------------	---

Nositelj:	Općina Dugi Rat
-----------	-----------------

Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
----------------------	--

Mjera 36. Izgradnja sustava javne odvodnje

Aktivnosti provedbe:	• Izgradnja sustava po projektu odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, te projektu rekonstrukcije vodoopskrbne mreže i pripadajućih ulica
----------------------	--

Nositelj:	Hrvatske vode
-----------	---------------

Izvori financiranja:	Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
----------------------	---

Prioritet 7. Podizanje kvalitete gospodarenja prostorom te učinkovitosti očuvanja i zaštite okoliša**Mjera 37. Mjera sprječavanja i sanacija divljih deponija i odlagališta**

Aktivnosti provedbe:	• Mjere sprječavanja i radovi na sanaciji divljih deponija i odlagališta • Ugradnja i postavljanje video nadzora
----------------------	---

Nositelj:	Općina Dugi Rat
-----------	-----------------

Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
----------------------	--

Mjera 38. Sanacija prostora bivše tvornice „Dalmacija“ Dugi Rat

Aktivnosti provedbe:	• Aktivnosti pripreme i revizije projektno – tehničke i investicijske dokumentacije • Aktivnosti obnove brownfield lokacije – dekontaminacija tla • Ostali radovi na sanaciji područja i vraćanje u upotrebljivo stanje
----------------------	---

Nositelj:	Općina Dugi Rat/Republika Hrvatska
-----------	------------------------------------

Izvori financiranja:	Općinski proračun, Nacionalna sredstva potpore, sredstva iz EU fondova
----------------------	--

8. USKLAĐENOST STRATEGIJE SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA VIŠE RAZINE

Strategija ukupnog razvoja Općine Dugi Rat od 2021. – 2027. usklađena je sa svim relevantnim strateškim dokumentima viših razina, kako na europskoj razini, tako i na nacionalnoj razini.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine⁵:

Vizija Republike Hrvatske prema Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine glasi: „Hrvatska je u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve.“

Da bi se spomenuta vizija ostvarila i ispunila nužno je ostvarenje svih strateških ciljeva i mjera koje spomenuta strategija donosi, a koji se nalaze unutar postavljenih razvojnih smjerova:

- Razvojni smjer 1: „Održivo gospodarstvo i društvo“,
- Razvojni smjer 2: „Jačanje otpornosti na krize“,
- Razvojni smjer 3: „Zelena i digitalna tranzicija“,
- Razvojni smjer 4: „Ravnomjieran regionalni razvoj“.

Strategija ukupnog razvoja Općine Dugi Rat do 2027. godine usklađena je i povezana sa strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije, koji su navedeni u nastavku:

Razvojni smjer 1: „Održivo gospodarstvo i društvo“:

1. SC 1⁶. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
2. SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
3. SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
4. SC 4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske.

Razvojni smjer 2: „Jačanje otpornosti na krize“:

1. SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
2. SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
3. SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj

Razvojni smjer 3: „Zelena i digitalna tranzicija“:

1. SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
2. SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva
3. SC 10. Održiva mobilnost
4. SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

⁵ Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, dostupno na sljedećem linku: <https://hrvatska2030.hr/wp-content/uploads/2021/02/Nacionalna-razvojna-strategija-RH-do-2030.-godine.pdf> (02.12.2021.)

⁶ SC – Strateški cilj

Razvojni smjer 4: „Ravnomjeran regionalni razvoj“:

1. SC 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima
2. SC 13. Jačanje regionalne konkurentnosti

Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. godine⁷:

Cilj 1. SVIJET BEZ SIROMAŠTVA – Okončati siromaštvo svuda i u svim oblicima

Cilj 2. SVIJET BEZ GLADI – Okončati glad, postići sigurnost u opskrbi hranom, unaprijediti kvalitetu prehrane i promovirati održivu poljoprivredu

Cilj 3. ZDRAVLJE I BLAGOSTANJE – Promovirati zdrav život i dobrobit svih ljudi, svih životnih dobi

Cilj 4. KVALITETNO OBRAZOVANJE – Osigurati uključivo i kvalitetno obrazovanje za sve te promovirati mogućnost cjeloživotnog učenja

Cilj 5. RODNA RAVNOPRAVNOST – Postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojčice

Cilj 6. ČISTA VODA I SANITARNI UVJETI – Osigurati sanitarne uvjete i pristup pitkoj vodi za sve

Cilj 7. PRISTUPAČNA ENERGIJA IZ ČISTIH IZVORA – Osigurati pristup pristupačnoj, pouzdanoj, održivoj i modernoj energiji za sve

Cilj 8. DOSTOJANSTVEN RAD I EKONOMSKI RAST – Promovirati inkluzivni i održivi ekonomski rast, zaposlenost i dostojanstven rad za sve

Cilj 9. INDUSTRIJA, INOVACIJE I INFRASTRUKTURA – Izgraditi izdržljivu infrastrukturu, promovirati održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost

Cilj 10. SMANJENJE NEJEDNAKOSTI – Smanjiti nejednakost između i unutar država

Cilj 11. ODRŽIVI GRADOVI I ZAJEDNICE – Učiniti gradove i naselja inkluzivnim, sigurnim, izdržljivim i održivim

Cilj 12. ODGOVORNA POTROŠNJA I PROIZVODNJA – Osigurati modele održive potrošnje i proizvodnje

Cilj 13. ODGOVOR NA KLIMATSKE PROMJENE – Poduzeti hitne akcije u suzbijanju klimatskih promjena i njihovih posljedica

Cilj 14. OČUVANJE VODENOG SVIJETA – Zaštititi i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse

Cilj 15. OČUVANJE ŽIVOTA NA ZEMLJI – Održivo upravljati šumama, suzbiti dezertifikaciju, zaustaviti i preokrenuti degradaciju zemljišta i spriječiti daljnji gubitak biološke raznolikosti

⁷ Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. godine, dostupno na:
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/> (02.12.2021.)

Cilj 16. MIR, PRAVDA I SNAŽNE INSTITUCIJE – Promovirati miroljubiva, inkluzivna i pravedna društva

Cilj 17. PARTNERSTVOM DO CILJEVA – Učvrstiti globalno partnerstvo za održivi razvoj

Tablica 17. Usklađenost mjera

Prioritet 1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM OKVIROM HIJERARHIJSKI VIŠIH AKATA
Mjera 1. Proširenje gospodarske zone Glavica	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 9. Industrija, inovacije i infrastruktura; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 2. Izgradnja poduzetničkog inkubatora	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 9. Industrija, inovacije i infrastruktura; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 3. Izgradnja tržnice i prateće infrastrukture	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 4. Uspostavljanje gospodarske zone unutar područja bivše tvornice „Dalmacija“	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 9. Industrija, inovacije i infrastruktura; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 5. Digitalizacija Općine Dugi Rat	Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija;
Prioritet 2. Visokorazvijeni turizam	
Mjera 6. Izgradnja sportske luke na području Duće – Vavlje	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 7. Rekonstrukcija luke Krilo	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;

Mjera 8. Izgradnja luke Bajnice	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 9. Proširenje luke Sumpetar	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 10. Eko-etno selo Jesenice/Zeljovići/Krug	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 11. Eko-etno selo Duće	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 12. Razvoj i uređenje biciklističkih staza	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 13. Razvoj i uređenje tematskih staza	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 14. Uređenje i opremanje plaža na području Općine	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 15. Izgradnja biciklističke staze i šetnice Dugi Rat – Duće	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 16. Izgradnja biciklističke staze i šetnice Dugi Rat – Bajnice	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Prioritet 3. Revitalizacija poljoprivrede	
Mjera 17. Potpora podizanja novih i rekonstrukcije trajnih nasada	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast; Nacionalna razvojna strategija do 2030.

	Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija;
Prioritet 4. Podizanje razine društvenog standarda	
Mjera 18. Izgradnja i opremanje nove ambulante	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 3. Zdravlje i blagostanje; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 19. Izgradnja dječjeg vrtića	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 4. Kvalitetno obrazovanje; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 20. Rekonstrukcija i preuređenje stare škole Krilo u dječji vrtić	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 4. Kvalitetno obrazovanje; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 21. Izgradnja doma za starije i nemoćne osobe	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 22. Uređenje kina u multimedijalni centar	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 23. Proširenje groblja na području Općine	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 24. Izgradnja mrtvačnice na novom groblju Duće	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 25. Uređenje i opremanje vatrogasnog doma	Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 26. Uređenje javnih površina na području Općine	Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;

Mjera 27. Izgradnja i opremanje dječjih igrališta na području Općine	Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 28. Uređenje, obnova i opremanje sportskih igrališta i terena	Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 29. Uređenje parka u Dugom Ratu kao ljetne pozornice	Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 30. Izgradnja POS stanova	Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Prioritet 5. Podizanje kvalitete i efikasnije gospodarenje prometnom infrastrukturom	
Mjera 31. Izgradnja, uređenje i proširenje nogostupa	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 32. Uređenje parkirališta i parking mjesta na području Općine	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Mjera 33. Izgradnja novih i uređenje postojećih pješačkih pothodnika/nathodnika	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize;
Mjera 34. Prometno rješenje centra Dugi Rat	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 8. Dostojanstven rad i ekonomski rast; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo;
Prioritet 6. Razvoj i podizanje usluga i sigurnosti vodoopskrbnog sustava i sustava odvodnje	
Mjera 35. Izgradnja vodoopskrbe visoke zone	Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 6. Čista voda i sanitarni uvjeti; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija;

<p>Mjera 36. Izgradnja sustava javne odvodnje</p>	<p>Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 6. Čista voda i sanitarni uvjeti; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija;</p>
<p>Prioritet 7. Podizanje kvalitete gospodarenja prostorom te učinkovitosti očuvanja i zaštite okoliša</p>	
<p>Mjera 37. Mjera sprječavanja i sanacija divljih deponija i odlagališta</p>	<p>Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija;</p>
<p>Mjera 38. Sanacija prostora bivše tvornice „Dalmacija“ Dugi Rat</p>	<p>Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030. (UN Agenda 2030. – SDG) Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice; Nacionalna razvojna strategija do 2030. Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija;</p>

9. PROVEDBA STRATEGIJE

Provedba postavljenih strateških ciljeva znači ostvarenje postavljene vizije. Kao što je vizija opće stanje kojem se teži tako su strateški ciljevi jasno formulirani, mjerljivi i ostvarivi što je iskazano i pokazateljima provedbe Strategije. Kao što su u izradu Strategije bili uključeni predstavnici svih segmenata dionika u Općini, i u praćenju provedbe će također biti uključeni.

Na temelju navedenih pokazatelja izrađivat će se dvogodišnje izvješće o napretku provedbe Strategije razvoja kako bi se pratilo izvršenje postavljenih ciljeva. Svrha praćenja provedbe Strategije je stvaranje kvalitetne podloge za ocjenu uspješnosti postizanja ciljeva, objašnjenje razloga za eventualno nedostizanje postavljenih ciljeva i promišljanje o mogućim rješenjima, davanje prijedloga za preraspodjelu resursa u tom slučaju, ocjenjivanje fiskalnih, društvenih i okolišnih učinaka provedbe Strategije razvoja Općine.

Kako bi se osigurala transparentnost i kontinuirano sudjelovanje dionika u provedbi Strategije razvoja Općine, ova Strategija i svi prateći dokumenti bit će objavljeni i postavljeni na mrežnoj stranici Općine Dugi Rat.

POPIS TABLICA

<i>Tablica 1. Planirane luke na području Općine Dugi Rat.....</i>	<i>3</i>
<i>Tablica 2. Prikaz stanovništva po naseljima u 2011. godini.....</i>	<i>8</i>
<i>Tablica 3. Prikaz stanovništva po naseljima u 2021. godini.....</i>	<i>10</i>
<i>Tablica 4. Zaposleni na području Općine Dugi Rat prema podacima iz Popisa stanovništva iz 2011. godine.....</i>	<i>10</i>
<i>Tablica 5. Obrazovna struktura stanovnika Općine Dugi Rat.....</i>	<i>12</i>
<i>Tablica 6. Popis udruga na području Općine Dugi Rat.....</i>	<i>14</i>
<i>Tablica 7. Broj PG-ova i organizacijski oblik na području Općine.....</i>	<i>17</i>
<i>Tablica 8. Vrste turističkih objekata u Općini u 2021. godini – komercijalni smještaj.....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 9. Vrste turističkih objekata u Općini u 2021. godini – nekomercijalni smještaj.....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 10. Turisti i noćenja u Općini Dugi Rat od 01.01. – 31.12. 2021./2020./2019.....</i>	<i>18</i>
<i>Tablica 11. Ukupan broj turista i noćenja u Općini Dugi Rat u razdoblju od 01.01. – 31.12.2021.....</i>	<i>19</i>
<i>Tablica 12. Turisti i noćenja po mjestima u Općini Dugi Rat u razdoblju od 01.01. – 31.12.2021.godine.....</i>	<i>19</i>
<i>Tablica 13. Turisti i noćenja po državama u 2021.godini.....</i>	<i>20</i>
<i>Tablica 14. SWOT matrica.....</i>	<i>23</i>
<i>Tablica 15. Vizija, ciljevi i plan provedbe.....</i>	<i>26</i>
<i>Tablica 16. Prioriteti i mjere.....</i>	<i>28</i>
<i>Tablica 17. Usklađenost mjera.....</i>	<i>35</i>

POPIS GRAFIKONA

<i>Graf 1. Stanovništvo Općine Dugi Rat po spolu u 2011. godini.....</i>	<i>9</i>
<i>Graf 2. Dobna struktura stanovništva Općine po spolu u 2011. godini.....</i>	<i>10</i>
<i>Graf 3. Proračunska sredstva Općine Dugi Rat namijenjena programima socijalne pomoći i skrbi.....</i>	<i>13</i>
<i>Graf 4. Broj tvrtki na području Općine Dugi Rat prema podacima iz 2020. godine.....</i>	<i>16</i>
<i>Graf 5. Broj zaposlenih u poduzećima koja posluju na području Općine Dugi Rat prema podacima iz 2020. godine.....</i>	<i>16</i>
<i>Graf 6. Shematski prikaz organizacijske strukture Općine Dugi Rat.....</i>	<i>22</i>

POPIS SLIKA

<i>Slika 1. Tri reljefne cjeline Općine: Primorska kosa, flišne terase i morska obala.....</i>	<i>2</i>
<i>Slika 2. Prikaz od vizije do mjera.....</i>	<i>26</i>
<i>Slika 3. Slikovit prikaz izrade Strategije.....</i>	<i>26</i>

POPIS IZVORA

1. Plan gospodarenja otpadom općine Dugi Rat za razdoblje 2017.- 2022. godine
2. Prostorni plan Općine Dugi Rat
3. Državni zavod za statistiku
4. Hrvatska gospodarska komora
5. Turistička zajednica Općine Dugi Rat
6. Hrvatski zavod za zapošljavanje
7. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
8. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
9. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
10. Globalni ciljevi održivog razvoja do 2030.